

Wudieke Yisa Masia die dı Yuorine a dagı Jɔɔn wʊnna

¹ Wudieke Yisa Masia die dı yuorine a dagı maagına gbaŋku gie me. Nmıñ die yına wa wıri mi dı u dagı u tıntıntıba wudieke dı bala ka yi lele ke gie. Masia die tıŋ wa u malaka u tıntıntı Jɔɔn jıgiŋ, dı u balı wa wıaha gie mana.

² Die wıa, Jɔɔn die dı yuori dagı wudieke mana u yene, aŋ ka yi wudieke dı nyına Nmıñ jıgiŋ, aŋaŋ wudieke Masia dı yuorine a dagı wa wa.

³ Vuodieke nıñ mana dı karınna naazúa wudieke dı maagına gbaŋku gie me, sıgıfıalıñ yiwo u sıtı, ta vuodiekemba dı wınnana wıri ta saagı, sıgıfıalıñ yiwo ba sıtı, dama saŋja gbigiye mıñ dı wıri gie mana yi.

Yisa Masia dıdısırı diekemba dı benne tıgısı ayvırcıı wa wıa

⁴ Manıñ Jɔɔn maagınanan gbaŋku gie a yıla Yisa Masia dıdısırı diekemba dı benne tıgısı ayvırcıı wa dı benne Asia tıngbanj ma.

Nmıñ vuodieke dı benne, ta die beri, ta nan dı beri yaa gamma haahuu wo, aŋaŋ haalıti ayvırcıı dı benne u naagbaŋtıtı nıñja aŋaŋ Yisa Masia yi nı suŋjiŋ aŋaŋ sıgıduagıñ. ⁵ Wınuñ Yisa Masia yiwo vuodieke dı muşılnana Nmıñ wıa aŋaŋ wusie wo, ta bı yi vuodieke die dı wolinne a hagı kuŋ me wo, ta bı yi tıngbanjka gie naakpıuma mana naaŋ wa.

U chone tı ta tuo tı kuŋ a kpi a gbatı tı a nyiŋ
biaŋ ma,⁶ ta yi tı bıriŋ u naari ma vuodieke
dı yine kikaabitiba, dı tı tuŋ u Chɔcɔŋ Nmıŋ
tuŋma. Wunuŋ u sına bıriŋ aŋaŋ hagırıŋ yaa
gamma haahuu. Wusie.

⁷ Yeye, u nan dı bie nıuŋmara suŋ a kien,
vuon mana nine nan daansi ye wo, aŋaŋ
vuodieke die dı tɔbına wa gbanj.
Saŋja dieke u bala u keŋ wo, tıŋgbanjka
gie vuosi mana nan keŋ kuŋ u wıa.|
IWusie, ka nan seŋ yi die.

⁸ Tı Yɔmvtien Nabidie Nmıŋ, vuodieke dı yalla
hagırıŋ mana, ta die beri, ta ye beri, ta nan
keŋ beri yaa gamma haahuu wo, wunuŋ u balala
naa dı, “Manıŋ n yine jaan mana piiliŋ aŋaŋ ka
kpatıŋ.”

⁹ Manıŋ Jɔɔn vuodieke dı yine nı nımbua ta
lagıŋ aŋaŋ nı a dii wahala aŋaŋ suguru Yisa
Masia wıa wa, die n dına dı dia ta muvıla Nmıŋ
wıa aŋaŋ tı Yɔmvtien wuvılınaha wıa, ba nagı
mıŋ a yaa mıŋ a ga Patimosi tıŋgbaj dieke
nyaan dı giline wo me. ¹⁰ Womi, Alasiri daaŋ
kaanı Nmıŋ Halıkasıka die dı hagi n ma, die
maŋ wuŋ lɔlukpenkriŋ dı dɔnnana sıba kantaj
ta bala wıa n kuŋ. ¹¹ Die lɔluku dı baari dı,
“Maagı wudieke fu yene wo a yi gbanıŋ ma a
nagı tuŋ a yi Masia dıduisırıŋ lagımuŋ ayuŋcayı
wa, dı benne Efesusi tuŋ ma aŋaŋ Simirina
aŋaŋ Pegamumi aŋaŋ Tiatira aŋaŋ Saadisi aŋaŋ
Filadalifia aŋaŋ Lodisia tıgısı ma wa.”

¹² Die maŋ yinji dı n ye vuodieke dı balala
wıa a yıa mıŋ wa, womi die maŋ ye salıma

popolisi jigizielikin ayupçoyı dı zene. ¹³ A sunsunj die maŋ ye vuon dı zene a niası dembiŋ ta yeegi jayeekiwaŋ ka sunj a gbia u naatala ta salıma gbanuŋ dı bɔbı u nyuŋuŋ. ¹⁴ Ta u sikpeŋ zoosi dı yiantı siba gunjvuntı, ta u nine dı sun siba bolinyaan, ¹⁵ ta u naatala dı nyigisa siba kuytı ba nagına a yi bolıŋ me ta u lɔlın dı dɔma siba nyaakpıuŋ dı palala. ¹⁶ Ta pogılı chıŋmarısı ayupçoyı u nuudiigin me, ta takoobi dieke dı dinene ka nua ale dı chabı u nuaŋ ma, ta u nine chaan die dı chaan siba ɣmıŋ dı chaannana ɣmıntvası dene wo. ¹⁷ Die n yene wo wo die maŋ sunj nan tıŋgban u nıŋja siba vuodieke dı kpine. Die u nagı u nuudiigin a duſı n ma ta baarı dı, “Da va ɣmaamıŋ yalla fu, manıŋ n yine jaan mana piiliŋ anjaŋ ka kpatıŋ. ¹⁸ Manıŋ n yine vuodieke dı benne u miivoli me, die n kpiye müŋ, ama lele, n bie wo n miivoli me yaa gamma haahuu, manıŋ n yaa wa kuŋ anjaŋ kpiiliŋ hagırıŋ. ¹⁹ Die wıa, maagı nyindiekemba fu yene lele gie, anjaŋ nyindiekemba dı bala a yi kuaŋ chaan. ²⁰ Chıŋmarısı ayupçoyı dieke fu yene n nuudiigin me wo anjaŋ salıma popolisi jigizielikin ayupçoyı wa lɔburıŋ chıan wunna: chıŋmarısı ayupçoyı wa zie yi wa n dıdusırıba lagıma lagıma ayupçoyı diekemba dı benne tıgısı ayupçoyı wa malakasi, ta popolisi jigizielikin ayupçoyı wa diaŋ dı yi n dıdusırıŋ lagıma lagıma ayupçoyı wa.”

2

Masia wudieke dı yine Efesusi tıŋ vuosi sıti

wunna

¹ Ta vuodieke die n yene wo dı balı mıñ dı n maagi wıaha a yi v dıdısırı diekemba dı lagıñna a bie Efesusi tıñ ma wa malaka dı:

Wıaha gie nyıñ wa vuodieke dı pıgılana chıñmarısı ayıpcı v nuudiigın me wo, ta dı dia chıñ salıma popolisi jigizielikin ayıpcı wa sıku. ² N sıba nı tuvma dı sına dene, ajanı nı faasına tuñ die a dii suguru dene, ta sıba a baarı dı nı ka yaala nı bemme ajanı vuobıati, ta sıba dı nı magısı vuodieke dı balala dı ba yiwo n tuvtıntıba a ye mıñ, ta ye dı ba yiwo ınmıñchıbıtieliñ. ³ Nı dii wo suguru ta dii wahala pam n wıa ama ta ka va mıñ.

⁴ Ama nı bıañ wunna: nı ka bı cho mıñ sıba die nı wolinne a cho mıñ dene wo. ⁵ Nı tınsı die nı sına dene wo, ta vaa wubıatıti yiile, ta yime wudieke die nı wolinne a yie ka vıuna wa. Dı yı nı ka va nı wubıatı, n nan kej nı jigin a nagı nı popoli jigizielikiri a nyıñ ka jigiberisikiñ. ⁶ Ama wudieke nı yinene aŋ ka vıuna yiwo naa; nı ka yaala wudieke Nikola vuosi dı yinene wo, sıba n gbañ dı kana ka yaala dene wo.

⁷ Vuodieke dı yalla tıba, v wıñ wudieke Nmıñ Halıkasıka dı balala yıa Masia dıdısırıba naa!

Vuodieke dı nyaŋıına nyaŋıñ, wınuñ maŋ nan yi wa sien dı v dii miivoli nyıñnyıñka diekemba dı bene Nmıñ jigin, jigidieke ba wasınana paradasi* wa.

* **2:7** 2.7 Arızanna saatı bına yi paradasi.

*Masia wudieke dı yine Simirina tıŋ vuosi sıti
wvnna*

⁸ Ta vuodieke die n yene wo dı bı balı müŋ dı n maagı wıaha gie a yi v dıdusırı diekemba dı lagıŋna a bie Simirina tıŋ ma wa malaka dı:

Wıaha gie nyıŋ wa vuodieke dı yine jaan mana piiliŋ anjaŋ ka kpatıŋ wa jigiŋ, wvnıŋ die v kpine ta bı hagi kuŋ me wo. ⁹ N sıba nı wahala diile wıa, ta bı sıba a baarı nı yiwo zcoolintielıŋ, ama wusie, Nmıŋ jigiŋ nıŋ nı yiwo nyintitieliŋ. N sıba a baarı vuosi bataŋ bala a chıusa nı saara, ta bı baarı dı ba yiwo Juu vuosi, ama ta ka yiye, ba yiwo Sitaani vuosi. ¹⁰ Nı da chıgıma ɣmaamıŋ anjaŋ wahala dieke nı bala nı dii wo. Sitaani nan va aŋ ba yigi nı bataŋ a yi dansarıka ma, dı ba magısı nı a ye, aŋ nı dii wahala a ga tıgı daraa banj. Ama dı yi kun gbaŋ nı yi müŋ yada ta n nan yi nı piini dieke dı yine miivoli.

¹¹ Vuodieke dı yalla tıba, v wvnıŋ wudieke Nmıŋ Halıkasıka dı balala a yıa Masia dıdusırıba naa!

Vuodieke dı nyaneŋına nyaneŋıku gie, wvnıŋ v kaaŋ ye kuŋ dieke dı gutına bule wo.

*Masia wudieke dı yine Pegamumi tıŋ vuosi
sıti wvnna*

¹² Ta vuodieke die n yene wo dı bı balı müŋ dı n maagı wıaha gie a yi v dıdusırı diekemba dı lagıŋna a bie Pegamumi tıŋ ma wa malaka dı:

Wıaha gie nyıŋ wa vuodieke dı yalla takoobi dieke dı yalla nvadiike ale wo jigiŋ. ¹³ N sıba jigidieke nı benne wo yiwo jigidieke Sitaani dı yine naaŋ. Ama nı ye dı müŋ müŋ; saŋŋa

dieke die ba kenne kuv Antipasi, vuodieke dì yine n siaratien ajañ wusie wo, nì gbañ gbañ tigidieke Sitaani dì benne wo, sañka mi gbañ, die nì ka zeti n sieñ. ¹⁴ Ama wusie, wìa bìta nì yi a chuvusí: vuosi batañ bene nì svñ a dìi Balaami dagùñ, vuodieke die dì daguna Balaki ù bala ù yi die a vaa Izara vuosi yi bìañ ta vaa ba die nyindiiki dieke ba naguna a yi ñmìnaha ta bì vaa ba yie daakpana ajañ hògvkpana tuvma ajañ tañ. ¹⁵ Die gbañ gbañ nì yallí vuosi batañ nì svñ ta ba dì Nikola vuosi dagùñ. ¹⁶ Die wìa, nì vaa nì wubiatí yiile, dì daa die, n nan keñ nì jigin lele a wagí ajañ banuñ vuosi mi ajañ takoobi dieke dì nyuna n nuvañ ma wa.

¹⁷ Vuodieke dì yalla tìba, ù wuñ wudieke Nmìñ Halikasika dì balala yìa Masia dìdùsırıba naa!

Vuodieke dì nyajñuna nyajñiku gie, wuñun manj baan n yi lòbiruñ ma nyindiike dieke ba wasinana maanaha aŋ ù dii, ta bì yi wa tanyialı dieke saañ haaluñ dì maaguna ka ma wa ta vuon ka siba wa, sie vuodieke dì tuone nyuna ma.

Masia wudieke dì yine Tiatira tìj vuosi sıti wunna

¹⁸ Ta vuodieke die n yene wo dì bì balı müñ dì n maagi wìaha gie a yi ù dìdùsırı diekemba dì laguña a bie Tiatira tìj ma wa malaka dì:

Wìaha gie nyuñ wa Nmìñ Buadembike vuodieke nine dì sìna siba bolinyaañ, ta ù naatala dì nyigisa siba kuvutí dene wo jigin.

¹⁹ N siba wudieke nì yinene müñ, ta siba nì yalla choti dene, ta bì siba nì yalla yada dene,

nı tuvma ajanı nı yalla hanıa dene, ta bı sıba
dı lele, nı tıma a tıan die nı wolinne a tıma
dene wo. ²⁰ Ama nı wubıaŋ yiwo naa: nı
tuo wo hɔg̊u dieke ba wasınana Jezebeli wa,
vuodieke dı chıbınana ȳmınchıbısı dı v yiwo
Nmıŋ naazva wa. U daga mıŋ ta gaama n
tuvtıntıba ba yie daakpana ajanı hɔg̊ukpana
tvıuma ta die nyındıiki diekemba ba nagına yı
ba ȳmına. ²¹ N yı wa wa saŋja dı v tarıgı
v berıŋ, ama v ka saagı dı v vaa v daakpana
tvıumaha. ²² Die wıa n nan nagı wa a taanı
yuagıtı gado me, wunıŋ ajanı vuodiekiemba
dı lagıŋna a tıma dıgıntı tvıumaha nan dii
wahala pam. N nan yi die lele, ntaala ba vaa ba
wubıatı mi yiile. ²³ Ta n nan kuu vuodiekiemba
dı dına wa wa mana, aŋ n dıdıusırıba mana
sımmı sıba dı manıŋ n yine vuodieke dı
sıbına vuota mana sunı ajanı v sunjanyile. Ta n
nan yıŋrı tuŋ vuonı mana yaa gamma v tvıuma
dı sına die.

²⁴ Ama nı vuodiekiemba dı tıalına Tiatira tuŋ
ma ta ka dı hɔg̊u wa gie ȳmınchıbısı dagıku
ta ka bı dı dagı dieke vuosi bataŋ dı wasınana
Sitaani wulburıkaha dagıko, nınuŋ maŋ bala
nı, dı n kaaŋ nagı chiidınsa a chii nı. ²⁵ Ama
nı faası a yigi wudieke nı yalla wa a yalla keŋ
keŋ a ga tuŋı saŋja dieke n bala n keŋ wo.
²⁶⁻²⁷ Vuodiekiemba dı nyaŋına nyaŋıku gie,
ta yie wudieke n yaalala a ga tuŋı kpatıku n
nan yı ba yiko dieke chanchaaŋ die n tuone a
nyıŋ n Chıa jigiri: N nan vaa ba yallıma yiko
tuŋbaŋka gie buurıŋ mana mana ma, ta ba
nan pɔgılı ba ajanı hagırıŋ ta nan bıagı chıvısi

ba siba fu ḥaana nagı kuytı daanjbanıŋ a nıga gbiesi a ḥmaba die wo. ²⁸ N nan bı yi ba saŋka mi sukuleeliŋ ḥmaarınj.

²⁹ Vuodieke nıŋ mana dı yalla tıba, u wıŋ wudieke ḅmıŋ Halıkasıka dı balala a yla Masia dıdusırıba naa.

3

Masia wudieke di yine Saadisi tıŋ vuosi sıti wınnna

¹ Ta vuodieke die n yene wo dı bı balı mıŋ dı n maagi wıaha gie a yi u dıdusırıba dı bene Saadisi tıŋ ma wa malaka dı:

Wıaha gie nyıŋ wa vuodieke dı pogıluna haalıtı ayıpoyı dı jıanna ḅmıŋ wa ta yalla chıŋmarısı ayıpoyı wa jiginj. N sıba wudieke nı yinene mıŋ, nı sıı sıba vuodiekekemba dı yine mıŋ yada, ama wusie nıŋ nı ka bı yi mıŋ yada. ² Die wıa, nı hagi a kpanjnı nı gbaŋ ta da vaa yada dieke dı tıaluna kpi kpatı, dama nı yinene wudieke ka suule ḅmıŋ nine. ³ Die wıa, nı tınsıma wudiekemba die ba dagına nı wa aŋaŋ wudieke die nı wınnna wa, ta dıa ha ta vaa nı wıbıatıtı. Dıı yi nı ka tarıgi nı beriŋ, n nan keŋ sıba gaaru ta nı kaaŋ dı sıba saŋja dieke n balla n keŋ, ta datı nı tıba. ⁴ Ama nı bataŋ bene Saadisi tıŋ ma ta ba svıgtı dı wo dıgıntı. Banıŋ bala ba yeegi nyıŋyeekiyıala ta banıŋ ba aŋaŋ mıŋ dı lagıŋ a chıŋ, dama ba mu mıŋ aŋaŋ die wıa. ⁵ Ta vuodiekekemba dı nyaŋnına nyaŋıku nan keŋ yeegi nyıŋyıala sıba naa, ta n kaaŋ keŋ a vuarı ba saara a nyıŋ miivoli haalıtelıŋ gbaŋku ma.

Ta n nan kej balı yaalıŋ ma dı ba yiwo n sıtı n Chua Nmıŋ aŋaŋ u malakasi nıŋja.

⁶ Vuodieke dı yalla tıba, u wuŋ wudieke Nmıŋ Halıkasıka dı balala a yıa Masia dıdıusırıba naa.

Masia wudieke dı yine Filadalifia tıŋ vuosi sıtı wuŋna

⁷ Ta vuodieke die n yene wo dı bı balı mıŋ dı n maagı wıaha gie a yi u dıdıusırıba dı bene Filadalifia tıŋ ma wa malaka dı:

Wıaha gie nyıŋ wa vuodieke dı yine Kasıtien ta yi Wusietien wo jigiŋ. Wuŋıŋ u yalla naakrıŋ Davidi yiko safibinni,* ta u kej yuori sanvaŋ vuon wori a baaŋ biagı a ligi ke, ta u kej ligi vuon wori a baaŋ biagı a yuori ke.

⁸ N sıba nı tuvma dı sına die. Ye, n yuori wo sanvaŋ a zieŋ nı nıŋja ta vuon wori a baaŋ biagı a ligi ke. N sıba dı hagırı dieke nı yalla wa ka dala, ama die yɔrı, nı ye dı wa n dagıku, ta ka chiisi dı nı ka sıba mıŋ.

⁹ Ama vuodieiekemba dı yine Sitaani vuosisi, ɻımnıchıbıtielibe ta chıba wıa dı ba yiwo Juu vuosisi ama ta ka yiye wo, n nan vaa ba kej gbırıgi nı nıŋja ta sımma a baarı n seŋ cho nı mıŋ. ¹⁰ Dama nı dına n mıraha ta dii suguru n wıa naa, n nan mıŋlı a pɔgılı nı mıŋ amu nı kaaŋ kej juu wıbıa dieke dı bala ka kej magısı tıŋbaŋka gie vuosi mana naa. ¹¹ N kien mıŋ lele ke gie, die wıa nı mıŋlı pɔgılı jadieke nı yalla, amu vuon kaaŋ gbatı nı nyıarı mi. ¹² Vuodieiekemba nıŋ dı

* ^{3:7} 3.7 Davidi safibinni chıan yiwo “U Yiko”.

nyaŋŋi nyaŋŋiku gie, n nan yi be N̄m̄iŋ juoku zaantalŋ, ta ba kaaŋ keŋ nyiŋ ka ma. Ta n nan b̄i maagi N̄m̄iŋ saaŋ ba ma, ta maagi N̄m̄iŋ tuiŋ saaŋ ba ma, N̄m̄iŋ tika yiwo Jerusalemi haalı dieke d̄i bala ka nyiŋ arızanna ma N̄m̄iŋ jigiŋ a keŋ s̄uŋŋ t̄iŋgbanjka gie me wo. N̄ gbaŋ n nan maagi n saaŋ haalŋ a d̄üs̄i ba ma.

13 Vuodieke d̄i yalla t̄iba, u wuŋ wudieke N̄m̄iŋ Halıkasıka d̄i balala ȳa Masia d̄id̄üs̄iriba naa.

Masia wudieke d̄i yine Lodisia tuiŋ vuosi sıti wownna

14 Ta vuodieke die n yene wo d̄i b̄i balı m̄iŋ d̄i n maagi wıaha gie a yi u d̄id̄üs̄irı diekemba d̄i lagıŋna a bie Lodisia tuiŋ ma wa malaka d̄i:

Wıaha gie nyiŋ wa vuodieke saaŋ d̄i yine Wusie wo jigiŋ, ta b̄i yi siaratien dieke d̄i yine wusietien ta m̄iŋŋi yie siaravına wa, ta b̄i yi jadieke mana N̄m̄iŋ d̄i naanna sikpenjetien wo.

15 N̄ s̄ıba n̄ı tuvma d̄i s̄ına die, ta b̄i s̄ıba n̄ı s̄ına die, n̄ı ka s̄onsı ta n̄ı ka b̄i tuuli, ama n̄ tuiŋ nan d̄i yaala n̄ı yi a kaanı. **16** Ama n̄ı kana ka tuuli yaa s̄onsı wa wıa, n̄ baaŋ t̄uri n̄ı m̄iŋ a nyiŋ n̄ nvaŋ ma a taaŋ. **17** N̄inuŋ n̄ı bala m̄iŋ d̄i n̄ı yiwo nyintitieliŋ, d̄i n̄ı yallı wa nyindiekemba mana n̄ı yaalala, ta n̄ı ka waarı jaanı, ama n̄ı ka s̄ıba n̄ı yalla s̄vgichuvusıŋ ajanı z̄očlıŋ dene. N̄ı yiwo z̄očluntielıŋ ta chıŋ yɔrı, ta b̄i yi yıısı. **18** Die wıa, n̄ kpaama n̄ı m̄iŋ d̄i n̄ı daa salıma dieke d̄i yine salıma wusie a nyiŋ n̄ jigiŋ ta seŋ yi nyintitieliŋ. N̄ı b̄ı daa nyinyyeekiyıala a yeegi a ligi n̄ı viivi. N̄ı b̄ı daa nine kpaanı a yi n̄ı nine me amu n̄ı nan d̄i yese.

¹⁹ Vuodiekemba mana n chone, n kpaama ba mιn ta data ba tiba. Die wia, ni vaa tumbiatu ta da laaluma. ²⁰ Ni wumma, n zie wo sanvari ma a kpaasa gbιabiku, vuodieke mana dι wunna n lοlinj ta yuori gbιabiku, n nan kej juu ta manij ajan wa nan lagij dii. ²¹ Vuodieke dι nyaŋŋina nyaŋŋiku gie, n nan yi wa sieŋ dι u kej gvti a kala ajan mιn n naara gbanjt ma, siba n nyaŋŋina nyaŋŋiku mana ta lagij kali n Chua Nmiŋ naara gbanjt ma wa.

²² Vuodieke dι yalla tiba, u wuŋ wudieke Nmiŋ Halikasika dι balala yia Masia dιdιusiriba naa.

4

Ba jianana Nmiŋ dene arizanna ma

¹ Naa mana kvaŋ chaan maŋ bι ye ta arizanna ma gbιabuiŋ dι yuorine.

Ta maŋ bι wuŋ lοl dieke n wolinne wuŋ ta ka bala wia a yia mιn wa, ta siŋ siba kantaŋ dι, "Kej juval gie an n dagi fu wudieke dι bala ka yi naa kvaŋ chaan." ² Lele womi, Halikasika dι hagi n ma, ta maŋ ye vuon dι kali naagbanij ma arizanna ma, ³ ta u nine chaan dι nyigisa siba tanj diekemba ba wasinana jasipa ajan kaneliani wa, niŋmajibuiŋ dι taan giliŋ naagbaŋku ta faasi nyigisa. ⁴ Ta naagbanjt banjisi-le ajan anusa dι dua a giliŋ naagbaŋku. Ta nyinkvra banjisi-le ajan banusa dι yeegi nyinjeekiyala ta bubi salima sibubisi, ta kali naara gbanjt banjisi-le ajan anusa wa ma. ⁵ Ta niŋnyigisij ajan watu ajan niŋnatuj dι nyiŋ naagbaŋku ma. Ta popoli

ayupçoy dı lagıŋ die naagbaŋku nıŋja, hanıŋ a yine Nmıŋ Haalıti ayupçoy wa. ⁶ A bı gvtı, jaan kaanı die dı dua naagbaŋku nıŋja ta sıı sıba mügıkpeŋkriŋ ta nyigisa sıba nyaasiga.

A bı taaŋ giliŋ naagbaŋku die yiwo nyinti anısa diekemba die dı yine nyinvugiti ta die yaa nine pam a nıŋja aŋaŋ a kwası mana. ⁷ Ta bumbuŋjan jaabu die nıası wa naachıgiŋ, jadieke die dı gvtına bule wo ma die nıası wa naaraŋ, vuodieke die dı gvtına buṭaa ma dıaŋ nine chaŋ dı nıası vuota nine chaŋ, ta jadieke die dı gvtına buṇısa wa dıaŋ dı nıası kpajusıŋ dieke dı yugınana. ⁸ Ta nyinvugiti anısa wa gie die dı yaa chobiti ayvaba yvaba, ta die bı yaa nine pam ba nyıŋgbaniŋ lugı lugı mana mana. Ta ȳmıntvası aŋaŋ yuŋ mana a ka vasa yıla chıala. Ba ȳaaŋ chıa dı,

“Kası, kası, kası yine tı Yomutieŋ Nabidie Nmıŋ
vuodieke dı yalla
hagırıŋ mana

ta die beri, ta ye beri ta nan keŋ beri haahuu
wo.”

⁹ Saŋja dieke nyinvugiti anısa wa dı keŋ yıa vuodieke dı kalla naagbaŋku ma ta beri yaa gamma haahuu aŋwaası aŋaŋ bıruŋ aŋaŋ pımpagiŋ, ¹⁰ saŋka mi nyıŋkvraha baŋısı-le aŋaŋ banısa wa nan nan vuodieke dı kalla naagbaŋku ma wa nıŋja, ta jıama wınuŋ vuodieke dı bene haahuu wo. Die ba bı vvarı ba sibubisisi a duaŋ naagbaŋku nıŋja ta bala dı,

¹¹ “Tı Yomutieŋ Nabidie Nmıŋ, dı mu dı tı jıaŋ
fu
ta yı fu jılıma aŋaŋ bıruŋ

dama fuṇiṇ die fu naanna jaan mana
 Fu duṇju wia ta nyindieke mana fu naanna
 dī yaa miivoli.”

5

Yaa gamma gbaṇbōbiča ajan Yiipolika wia

¹ Die maŋ bī ye vuodieke dī kalla naagbaŋku ma wa dī pɔgılina gbaṇbōbikun ajan u nuudi-igin, ta gbaŋku dī yaa maagin ka nijna ajan ka kuaŋ mana, ta ba nagi tui sūgitit a mari ka nuaj ta bōbika. ² Mi maŋ ye malaka dieke dī yalla hagiruŋ, ta u muvla ajan lɔlɪkpeŋkriuŋ dī, “Minia muna dī u vuari gbaṇbōbika gie a yuori he?” ³ Ama vuon die wori arizanna ma yaa tñgbanka gie me yaa kpiile tigin ta mu dī u forisi gbaṇbōbika a daansi ka sñ. ⁴ Ta maŋ kuj pam dama vuon die dī worine a baŋ biaŋi a forisi gbaṇbōbika a daansi ka sñ wia. ⁵ Ama ta nyiŋkuraha wonyi die dī balı miŋ dī n da kumma, dī n daansima vuodieke dī nyina Juda maarin ma ta u saan dī dī Juda Naachigiri, vuodieke dī yine naan Davidi Haagikpekriuŋ ta nyaŋŋi wiŋ mana wa, wonyi u yine vuodieke dī baŋ biaŋi vuari sūgitit ayupçy wa ta yuori gbaṇbōbikaha.

⁶ Ta maŋ ye Yiipolı dī zene a gbigi naagbaŋku, ta nyinvugititi anisa wa ajan nyiŋkuraha dī zie a giliŋ wo; ta Yiipolika die dī sıı sıba Yiipolı dieke ba kuna ama ta ka hagi kuj me wo; ta yallı yuila ayupçy ta bī yaa nine ayupçy diekemba die dī yine Nmūŋ Haalutı ayupçy diekemba u tunnana ba tñgbanka gie mana ma wa. ⁷ Ta Yiipolika

die dí ga tuo gbañbóbíkürü a nyiñ vuodieke die dí kalla naagbañku ma wa nuudiigij me. ⁸ Die v kenne tuo gbañbóbíkürü sañja dieke wo, nyinvugiti anüsa wa añañ nyiñkuraha bañısı-le añañ banüsa wa dí gbirigi v niñja. Ta nyiñkuraha mana die pögli wa gooiji añañ salima tímbera ta nyiñnyuygí diekemba die dí zene N̄miñ vuosi juvsiñ nañ ma dí suuli tímberalaha. ⁹ Die ba chia wa yilíhaalij a yi Yiipölíka dí,

“Funuñ fu muna dí fu tuo gbañbóbíkürü
a vuari ka svigti ayvpcayi wa
dama die kpiye miñ ta nagí fu zin a daa vuosi a
yi N̄miñ
vuosisi nyiñ wa buuriñ mana ma
añañ jabalíkiñ mana ma, añañ maaríñ mana ma,
añañ tñgbañka gie naara mana ma.

¹⁰ Ta fu bı vaa ba yi fu naarí ma vuodiekiemba dí
yine kíkaabitiba
dí ba tuma N̄miñ tuma;
ba sına tñgbañka gie vuosisi.”

¹¹ Naa kuañ chaañ mañ bı daansi a ye
malakasi tuse tuse, ta bı wuñ ba löliti ta ba
taañ giliñ nyinvugiti anüsa wa añañ nyiñkuraha
añañ naagbañku. ¹² Mañ wuñ ba balala añañ
lölükriima dí,

“Yiipölíka die ba kuna ta v bı hagi wa
wuñiñ v muna v tuo hagüriñ añañ nyinti
añañ yiañ
añañ nyaneñiñ añañ jılıma
añañ bıriñ añañ pımpaguiñ!”

¹³ Ta die mañ wuñ nyindiekemba mana N̄miñ
die dí naanna a bie ñmíñsikpeñ añañ tñgbañka

gie aŋaŋ kpiile tigiŋ, aŋaŋ nyindieke dı benne
 muŋikpıuma suŋ mana, dı balala dı,
 "Pımpagıŋ aŋaŋ jılıma aŋaŋ bıruŋ
 aŋaŋ hagırıŋ mana bie wo vuodieke dı kalla
 naagbaŋku ma wa jigiŋ
 aŋaŋ Yiipolıka jigiŋ yaa gamma haahuu."

¹⁴ Ta nyinvugiti anısa wa dı saagı ta baarı dı,
 "Wusie." Ta nyıŋkvraha mana die dı gbirigi
 Nmıŋ aŋaŋ Yiipolıka nıŋja a jıaŋ ba.

6

Yaa gamma Tuŋ svigıtı wıa

¹ Naa kvaŋ chaaŋ maŋ ye Yiipolıka dı vuarına
 tuŋ svigıtı ayüpoyı wa kaanı, ta maŋ wuŋ nyin-
 vugiti anısa wa wuŋı lıslıŋ ka sıı sıba nıınatıŋ
 ta wa, dı, "Keŋ." ² Maŋ daansı a ye duunyıalıŋ,
 ta vuodieke dı jıvalına ka wa dı pɔgılı tɔŋ, ta ba
 yi wa naan sibubıŋ ta u nyıŋ a yi hagırıtieŋ dı u
 wagı a nyaŋŋı jaŋ mana.

³ Ta Yiipolıka die dı bı vuarı svigıtıtı die dı
 gutına bule wo ma, die maŋ wuŋ javuoŋ dieke
 dı gutına bule wo ma lıslıŋ ta u wa dı, "Keŋ."

⁴ Die maŋ ye duunyıminıŋ dı nyıŋ a zie, ta
 ba yi vuodieke dı jıvalına ka wa hagırıŋ dı u
 vuarı svigıduagıŋ a nyıŋ tıŋgbanıka gie me, ta
 vaa vuosi kuma ba chanchaalıŋ, ta ba bı yi wa
 takoobikpeŋkpııŋ.

⁵ Ta Yiipolıka die dı bı vuarı svigıtıtı dieke
 die dı gutına bıtaa wa ma, ta maŋ bı wuŋ
 javuoŋ dieke die dı gutına bıtaa wa ma dı wana
 dı, "Keŋ." Ta maŋ ye duusobılıŋ dı zene mi,
 ta vuodieke dı jıvalına ka dı pɔgılı jadieke ba

naguna a magisa nyintiti u nuuŋ me. ⁶ Ta maŋ wuŋ natuŋ aŋ ka sū ſiba lōlūŋ ta nyuŋ wa nyin-vugititi banuſa wa jigiŋ dī, “Paanu zaa kpalibūŋ yiwo daan tune, ta kawunta kpalibisi bутaa dianj dī yi dabalimūŋ tune; ama da chusuma kpaabu aŋaŋ daabu.”

⁷ Ta Yiipɔlɪka dī bī vuari ſugititi dieke dī gutina buňuſa ma wa; ta maŋ wuŋ lōlūŋ dī nyuŋ javuoŋ dieke dī gutina buňuſa wa ma u wa dī, “Keŋ.” ⁸ Die wīa maŋ ye duuyualıŋmīnūŋ, ta ba wasa vuodieke dī jvaluna ka wa Kuŋ; ta kpiile tigiŋ dianj dī dī u kuaŋ, ta Nmīŋ dī yi ba yiko dī ba kuu tıŋgban̄ka gie vuosi puole buňuſa ma kaanī, dī ba kuu ba tonti ma aŋaŋ kɔŋ aŋaŋ yuagiti ma, ta bī yi tıŋgban̄ka gie dombiati kuu ba bataŋ.

⁹ Ta Yiipɔlɪka dī vuari ſugititi dieke dī gutina buňu wa ma, ta maŋ ye vuodiekiemba vuosisi die dī kuna die ba muulunana Nmīŋ wīaha wīa wa, aŋaŋ die ba dagınana Masia wuwuňaha wīa, ta ba bie wo koriku chiaŋ ma, ¹⁰ ta die faasi nata ȳmūnsikpen dī, “Tı Yomutien Nabidie Nmīŋ, fuňuŋ vuodieke dī yine ſugiyualuntieŋ ta bī yi wusietieŋ wo, lalua ka baa ka ywası ta fu ye dii tıŋgban̄ka gie vuosisi sarıya ta datı ba tıba, ba kuna tı wa wīa?” ¹¹ Die wīa u yi ba mana nyinyeekiwaŋı yala, ta balı ba dī, “Nı voosime ta chusuma saŋja dieke ba balla ba keŋ a kuu ni tuntuŋ chanchaalıŋ, aŋaŋ ni nımballı a kpatı wa, ſiba die ba kuna nınuŋ dene wo.”

¹² Ta maŋ bī ye Yiipɔlɪka dī bī vuari ſugititi die dī gutina buyubaba wa ma; ta tıŋgban̄ die dī dɔŋ pam, ta ȳmīnnī dī ſibi lımm, chıuŋ dianj

dı ɻmıntı sıba zıŋ. ¹³ Ta chıŋmarısı dı nyıŋ
 ɻmılınsikpeŋ a keŋ nan tıŋgban sıba bıłgısın
 dı ɻaana nıga kunkamıŋ, ta ka nyıŋnyıŋka dı
 nanna die wo. ¹⁴ Ta ɻmılınsikpeŋ dı piili piili
 sıba gbanıŋ ta bıa, ta kunkoge ajan tıŋgban
 diekemba nyaan dı giline mana dı taarı nyıŋ jigi-
 diekemba a wone beri wo. ¹⁵ Die wıa, tıŋgbanıŋka
 gie naakpıuma, ajan vuokpıuma, ajan sojası
 sikpentielin, ajan hagırtilin ajan vuon mana,
 vuodieke dı yine yɔŋısı ajan vuodieke
 dı sına ba gbaŋ ta ba mana dı chıgi juu tana
 vɔrıtı ma ajan tana chıası ma, ¹⁶ ta die wa
 tankpeŋkpıumaha ajan tanaha dı a nan ba ma
 amu vuodieke dı kalına naagbanıŋ ma kaaŋ bı
 ye be, ta Yiipɔlıka dıaŋ kaaŋ bıagı a datı ba tıba.
¹⁷ Dama vuodieke dı kala naagbanıŋ ma ajan
 Yiipɔlıka sınyırlıŋ daakpeŋkpıuŋ daarı tıguya
 miŋ, ta vuon wori a baan bıagı zie sınyırlıŋ
 nıŋja.

7

Yaa gamma Izara vuosisi wıa

¹ Naa kvaŋ chaaŋ maŋ ye malakasi banısa
 ta ba zie tıŋgbanıŋka gie lı̄ga anısa wa ma,
 ta pɔgılı bıłgısı dieke dı nyına lı̄gaha mana
 mana ma wa, dı a da nıgıma tıŋgbanıŋka gie
 me, yaa mıgıkpıuma ma, yaa tıŋ kaanı ma.
² Saŋka mi maŋ ye malaka wonyı dı nyına
 ɻmıŋ pɔsınıŋ chaaŋ ta pɔgılı magılıŋ dieke dı yine
 miivolitien Nabidie ɻmıŋ sıtı wa; ta keesi ajan
 lı̄lıkpeŋkpıuŋ ta wa malakasi banısa diekemba
 ɻmıŋ dı yına ba sien dı ba chıusı tıŋgbanıŋ

aŋaŋ muŋikpiŋma wa. ³ U baari dí “Da chuuŋsi tūŋgbanŋka gie yaa muŋikpiŋmaha yaa tūsisi ntaala tī woliŋ yi magilinj a yi N̄miŋ tuŋtunṭiba die mana ma.” ⁴ Ta maŋ woŋ vuodiekemba ba yine N̄miŋ magiliku a yi be wo būsij, ba yi vuosi tuse kɔbiga aŋaŋ banisit-nūsa aŋaŋ banūsa, vuodiekemba die dí nyūna Izara buurij mana ma. ⁵⁻⁸ Ta vuosi tuse baŋ aŋaŋ bale dí nyūn Juda maarinj ma,
 ta vuosi tuse baŋ aŋaŋ ale dí nyūn Rubeni maarinj ma,
 ta vuosi tuse baŋ aŋaŋ ale dí nyūn Gaadi maarinj ma,
 ta vuosi tuse baŋ aŋaŋ ale dí nyūn Asiri maarinj ma,
 ta vuosi tuse baŋ aŋaŋ ale dí nyūn Nafitali maarinj ma,
 ta vuosi tuse baŋ aŋaŋ ale dí nyūn Manase maarinj ma,
 ta vuosi tuse baŋ aŋaŋ ale dí nyūn Simiani maarinj ma,
 ta vuosi tuse baŋ aŋaŋ ale dí nyūn Liiva maarinj ma,
 ta vuosi tuse baŋ aŋaŋ ale dí nyūn Isakari maarinj ma,
 ta vuosi tuse baŋ aŋaŋ ale dí nyūn Sebuluni maarinj ma,
 ta vuosi tuse baŋ aŋaŋ ale dí nyūn Josefū maarinj ma,
 ta vuosi tuse baŋ aŋaŋ ale dían dí nyūn Benjamani maarinj ma.

Kpikpaaku wia

⁹ Ka kvaŋ chaŋŋ maŋ ye kpikpaan ta ba wo būsij, ta ba nyūn tūŋgbanŋka gie tigisi

mana ma ajan buuriŋ mana ma, ajan maarin
 mana ma, ajan jabalikun mana ma, ta ba yeegi
 nyinyeekiwağı yiala ta zie naagbaŋku ajan
 Yiipolika niŋja, ta pɔgılı vaatı ba nuusisi me ta
 keese ajan lɔlɪkpiuma a bala dı,

10 “Gbatitaanuŋ nyuŋ wa tı Nabidie Nmıŋ
 vuodieke dı kalla naagbaŋuŋ ma wa,
 wunuŋ ajan Yiipolika jigiŋ.”

11 Ta malakasi mana dı taan giliŋ naagbaŋku,
 ajan nyin̄kuraḥa ajan nyinvugiti anisa wa a
 zie, ta nan bubi tıŋgban naagbaŋku niŋja ta jiaŋ
 Nmıŋ ta baarı:

12 “Wusie,
 pımpagıŋ, ajan bıriŋ ajan
 yiaŋ ajan aŋwaası ajan jılıma ajan hagırıŋ
 ajan yiko yiwo tı Nabidie Nmıŋ sıtı yaa gamma
 haahuu.

Wusie.”

13 Ta nyin̄kuraḥa wunuŋ die dı pıasi mıŋ dı,
 “Ta vuodiekemba dı yeeginene nyinyeekiwağı
 yialaha yiwo bamba, ta nyuŋ sıa?”

14 Maŋ yinji a balı wa dı, “Jakusuŋ, funuŋ fu
 sıbına ama manuŋ n ka sıba.”

Ta u balı mıŋ dı, “Vuosi gie nyuŋ wa wahalı
 kpeŋkpriumka ma, ta sıgırı ba nyinyeekiwağıtı
 Yiipolika zuŋ ma ta a yiantı. **15** Die wıa,

“Ba zie Nmıŋ naagbaŋku niŋja
 a tıma yıa wa ɻımıntıası ajan yuŋ,
 u jıamıŋ juoku sıŋ,

ta wunuŋ Nmıŋ vuodieke dı kalına naagbaŋku
 ma wa

nan dı bie ajan ba ta u ligisiŋ nan lige be,

16 ta kɔŋ yaa nyanyuule kaaŋ bı yigi be,

ta ɳmiine yaa tuuli kpeŋkriŋ kaaŋ bı juu ba
nyiŋgbanuŋ,
¹⁷ ta Yiipɔlı dieke dı benne naagbaŋku niŋja wa
nan gbarı ba,
 ta yaa ba ga bulu dieke dı yınana miivoli wo
jigin,
 ta Nmıŋ nan chı̄tı ba nı̄ntaanti mana.”

8

*Yaa gamma tı̄ŋ svı̄gitı̄ dieke dı̄ gvtı̄na
bvuypɔyi wa ma*

¹ Saŋja dieke Yiipɔlıka dı vuarına tı̄ŋ svı̄gi
dieke dı̄ gvtı̄na bvuypɔyi wa ma, arızanna ma dı
tarı sigisigi, a yuası bı̄ta. ² Ka kvaŋ chaaŋ maŋ
ye malakasisi bayvpɔyi die dı zene Nmıŋ niŋja
wa dı tuo kantana ayvpoysi.

³ Ta maŋ bı ye malaka gaan dı pögıluna salıma
tı̄mbalı a ga zie koriku niŋja. Ta Nmıŋ dı yi
wa nyiŋnyuŋga pam dı u nagı gvtı Nmıŋ vuosi
mana jvı̄sın ma a nagı dı̄sı salıma koriku dieke
dı zene naagbaŋku niŋja wa a yi Nmıŋ. ⁴ Ta
nyiŋnyuŋgaha nyusi aŋaŋ Nmıŋ vuosisi jvı̄sın
dı nyiŋ malaka dieke dı zene Nmıŋ niŋja wa
nuusi me a jvı̄alı ga ɳmı̄nsikpeŋ. ⁵ Ta malakaka
dı nagı salıma tı̄mbalıka a vuarı bolıŋ koriku me
a suuli salıma tı̄mbalıka a siti taan tı̄ngbaŋka gie
me. Ta nı̄ŋ dı natı, ta watı dı nan, ta nı̄nnyı̄gısın
dı nyı̄gsa, ta tı̄ngbaŋ dı dɔŋ.

Yaa gamma kantana ayvpoysi wa ma

⁶ Ta malakasi bayvpɔyi diekemba die dı
pögıluna kantanaha die dı yi siri dı ba wı̄ ba
kantanaha.

⁷ Die buombuŋjaŋ malakaka die dí wolinne a wíi v kantaŋ, ta nútana aŋaŋ bolíŋ die dí lagíŋ aŋaŋ zíŋ ta nan tñgban̤ka gie me, ta tñgban̤ka gie puole butaa ma kaaní dí dii, ta tñsi puole butaa ma kaaní dí aŋaŋ dí dii bolíŋ, ta huusvnsa mana dí dii bolíŋ.

⁸ Malaka dieke dí gutúna bule wo ma dí aŋaŋ dí wíi v kantaŋ ta ba taa jaŋ siba taŋkpéŋkpíuŋ, ta die die siba bolíŋ, ta die keŋ nan tñgban̤ka gie muŋkpíuma mana ma, ta muŋkpíumaha puole butaa ma, puole kaaní dí tarígi a yi zíŋ, ⁹ nyindieke mana die dí benne muŋkpíumaha nyaati ma puole butaa ma, puole kaaní dí kpi kpi, ta haariči diekemba die dí benne muŋkpíumaha nyaati ma, puole butaa ma, puole kaaní dí chvúsi.

¹⁰ Malaka dieke die dí gutúna butaa wa ma die dí wíi v kantaŋ, chñŋmarí kpeŋkpíuŋ die dí dinene siba bolíŋ die dí nyuŋ ñmíŋsikpeŋ a keŋ nan tñgban̤ka gie muŋga aŋaŋ ka nyavɔrítí puole butaa ma kaaní ma. ¹¹ (Chñŋmaríku gie saaŋ die yiwo “Tvaŋ.”) Ta nyaabu puole butaa wa ma, puole kaaní dí tua, ta vuosi pam die dí nyune nyaabu die dí kpi, dama nyaabu die dí tvaana wía.

¹² Malaka die dí gutúna buŋuisa ma die dí wína v kantaní, ñmíŋ aŋaŋ chñŋ aŋaŋ chñŋmarísi die dí puole butaa, jaŋ dí nígi ka puole butaa wa, puole kaaní dí sibi. Ta chaaníŋ dieke dí ñaana chaana ñmíntvási wa puole butaa wa ma puole kaaní dí sibi, ta chñŋ aŋaŋ chñŋmarísi die dí chaana yuku puole butaaa wa ma kaaní die ka chaana.

13 Sañka mi mañ ye kpaliġikpeñkriuŋ dì yugınana niuŋmara ma, ta keesi añaŋ ləlukpeñkriuŋ dì, "Wubiaŋ, wubiaŋ, wubiaŋ, malakasi bataa dieke dì tialna wa dì kej wi ba kantana saňja dieke wo, wubiaŋ nan dì bie tıŋgbaŋka gie vuosi me."

9

1 Ta malaka dieke dì gvtuna bvnv wa dì wi u kantaŋ, ta mañ ye chıŋmarıuŋ dì nyıŋ ɿmınsikpeñ a kej nan tıŋgbaŋka gie me, ta ba yi wa vɔrı dieke dì golinne ta wo chıaŋ wa saafi. **2** Ta chıŋmarıku dì yuori vɔrıkı ta nyusi dì nyına ka ma ta sıı siba bolikpeñkriuŋ nyusi, ta nyusi mi dì ligi ɿmınnı, ta tıŋgbaŋka gie dì sibi. **3** Ta sankpara dì nyıŋ nyusi mi a kej svnŋ tıŋgbaŋka gie me, ta Nmıŋ dì yi ha hagırıŋ siba chıakvṛıtı dì yalla hagırıŋ dene tıŋgbaŋka gie me wo. **4** Ta Nmıŋ dì balı ha dì a da chvvsıma huuti yaa tıısı vaatı, ama ta mugisi vuodieiekemba dì wone wvnuŋ Nmıŋ magılıŋ ba die me wo. **5** Nmıŋ die dì yi ba nuaŋ dì ba da kej kvv vuosisi ama ta mugisi be a ga tıgı chııtı anu, dı yi ba dvıŋ vuoŋ ka nan dì tva siba chıakvṛoŋ dvmıŋ. **6** Sañka mi vuosi nan dì yaala sie dieke ba baan nan daagi kpi ama ba kaaŋ ye, ta ba nan dì yaala ba kpi, ama kuŋ nan chıgı ta va ba.

7 Sankparaha gie sıı siba duune dì ɿaana yie siri dì ba tuoli tɔŋ dene wo, ta yeegi jadieke dì nıasına salıma naaŋ sibubiŋ, ta ba ninechaan dì nıası vuota ninechaan, **8** ta ba zoosi dì nıası hɔɔŋ zoosi, ta ba nyına dì nıası naachigıŋ nyına. **9** Ta ba yeegi jakagıkıŋ ka nıası kvvtı a kagı ba

nyua, ta ba chobiti dı yie watı sıba tɔŋ duune diekemba dı ḥaaana yie siri dı ba ga tuoli tɔŋ ta data toriku ka yie watı dene wo. ¹⁰ Ta ba chıajva die dı yallı tvaŋ ka sıı sıba chıakvırıtı tvaŋ, ta a tvaþu dı yaa hagırıŋ a baan bıagı mugisi vuota a tvgı chıüti anu. ¹¹ Malaka dieke die dı gbarına vɔrıgoliku die yine ba naaŋ, ta Hiiburu jabalıkuŋ ma ba wasa wa Abadoni, ta Giriiki jabalıkuŋ ma dıaŋ ba wasa wa Apoliyoni. (Saari chıaŋ yiwo "Chuchvusuru.")

¹² Buimbvjaŋ wubıaku tıaŋ ga mıŋ, ama wubılatı bule tıalına.

Yaa gamma kantaŋ dieke dı gvtına bvyvaba wa ma

¹³ Ta malaka dieke dı gvtına bvyvaba ma wa dı wıı u kantaaŋ, ta maŋ wuŋ ləlın dı nyına salıma koriku dieke dı zene Nmıŋ nıŋja kvanıa anıusa diekemba dı sına sıba yılaħha ma. ¹⁴ Ləlıkı die dı balı a yi malaka dieke dı gvtına bvyvaba ma ta pögılı kantana ha dı u forisi malakasi banıusa diekemba ba bɔbına mvgı dieke ba wasınana Yufiretisi ma a taan. ¹⁵ Ta ba forisi ba taan. Nmıŋ die yaala ba yiwo siri a gbarı saŋka gie, aŋaŋ daarı gie, aŋaŋ chıukı gie aŋaŋ bini gie dı u vaa ba kvv vuota puole bıtaa ma, kaanı. ¹⁶ Ta maŋ wuŋ sojasisi diekemba dı jıvalınana duunehe bıusıŋ ta ba yi tuse tuse kɔbısı-le. ¹⁷ Ta maŋ ka gvvra ta daansi n yene duunehe aŋaŋ a jvıvalıtıŋ ta ba sıı naa: duunehe jvıvalıtıŋ die dı yeegi jakagıku dieke dı ligine ba nyua, aŋ ka ɻımıntı sıba bolıŋ ta sıı sıba jasɔbılıñmınuŋ ta bı ɻımıntı sıba duzɔŋ; ta duunehe sikpigile dı nıası naachige sikpigile, ta bolıŋ aŋaŋ nyusi

aŋaŋ maafajiribi dı nyına a nua ma. ¹⁸ Ta bolibu aŋaŋ nyusisi aŋaŋ maafajiribisisi dieke die dı nyınana duunehe nua ma wa die dı kúa vuotaj, puole búttaa ma puole kaanı. ¹⁹ Duunehe hagırıŋ die bie wo a nua aŋaŋ a júa ma, ta júaha dı nıası nyinvuuke ta yallı sikpigile ta a yallı dumá vuosi.

²⁰ Ama vuodiekkemba die dı tıalına ta jabıaku gie dı ka kuya wa die dı ka va ba jıannana ba gbaŋ gbaŋ nyıŋnaankaha jıamıŋ. Die ba jıama jımbıatı aŋaŋ bugile diekemba dı yine salıma aŋaŋ salınyıala aŋaŋ kuvıñmına aŋaŋ tana aŋaŋ tıısı, nyindiekemba dı kana ka yese, ta ka bı wımma, yaa ta chıŋ. ²¹ Vuosi mi die ka bı va vuosi kuvıla, aŋaŋ daaŋ yıgiŋ aŋaŋ hıgıkpana aŋaŋ daakpana tıvıma, aŋaŋ gaarıŋ.

10

Yaa gamma malaka aŋaŋ gbaŋ pilibike wıa

¹ Ka kvaŋ chaanı maŋ bı ye malaka kpeŋkriŋ ta u nyıŋ arızanna ma a sıvına ta bıbı nııñmara sıba garıŋ, ta nııñibıŋ dı taanı giliŋ u sikpeŋ, ta u ninechaanı dı sıı sıba ńmınnı, ta u nagısı dı sıı sıba zaantalıŋ dieke dı dinene boliŋ. ² Ta u pıgılı gbaŋbıbıŋ u nuuŋ me ta a yuori, ta u naadiigıŋ dı zie muġıkpeŋkriŋ ma, ta u naagali diaŋ dı zie tıŋgbıŋ ma, ³ ta keesi aŋaŋ lılkriŋ sıba naachigıŋ dı ńaana kuma dene wo. Die u keesine kpatı wa, nıınatıŋ ayıpoyı diaŋ dı natı a yiŋji. ⁴ Nıınatıŋku kvaŋ chaanı maŋ yi sıri dı n maagi wudieke u balala wa, ama ta wıŋ lılkıŋ kaanı a nyıŋ arızanna ma, dı n lıbırı wudiekemba

nūnatūj ayuropoyi dī balala wa aŋ ka bemme n
suŋ ma ta n da maagi.

⁵ Malaka dieke die n yene ta u zie muŋikpürü
aŋaŋ tūŋbaŋ ma wa dī vuari u nuudiigij
ŋmūŋsikpeŋ, ⁶ ta die huu aŋaŋ vuodieke dī
ŋaana beri yaa gamma haahuu wo, vuodieke
die dī naanna ŋmūŋsikpeŋ aŋaŋ tūŋbaŋ aŋaŋ
muŋikpürumaha aŋaŋ nyindiekemba mana dī
benne a ma ta baari dī dī kaaŋ bī a yuası! ⁷ Ama
daa dieke malaka dieke dī gvtina bayuropoyi wa
dī keŋ wū u kantaŋ nūŋ, Nmūŋ nan keŋ nagū u
lōburūŋ ma wubalika a tuŋ tuvma aŋaŋ ka, sūba
die u balla a yū u naazvalūŋ, vuodieke dī yine
u tuŋtuŋtiba wa.

⁸ Ta lōlī dieke die n wunna a nyūŋ arızanna ma
ka bala a yū mūŋ wa dī bī balī mūŋ dī n ga a ga
tuo gbaŋbōbībīke dieke dī yuorine a bie malaka
dieke dī zene muŋikpürü aŋaŋ tūŋbaŋ ma wa
nuusi me.

⁹ Die wia maŋ ga malakaka jīgiŋ dī n ga tuo
gbaŋku, ta u balī mūŋ dī n tuo a ŋɔbī, dī ka nan
dī tva n nyuuti ma ama n nuaŋ ma nūŋ, ka nan
dī nansı sūba siesi.

¹⁰ Die wia, maŋ tuo gbaŋbōbībīke a ŋɔbī, ta
ka nansı sūba siesi n nuaŋ ma, ama die ka kenne
tvgi n nyuuti ma saŋja dieke wo, ta ka tva. ¹¹ Die
wia ba balī mūŋ dī, “Dī yiwo talası dī fu yinŋi
a balıma Nmūŋ wia a yūma buuriŋ pam aŋaŋ
tūŋbaŋka gie naara sıtī pam aŋaŋ maarıŋ pam
aŋaŋ naara pam.”

11

Yaa gamma siaratieliŋ bale wo wia

¹ Womi vuon̄ d̄i naḡ maḡis̄in̄ daan̄ a yi miñ ta bal̄ miñ d̄i, "Haḡ a ga maḡis̄ N̄miñ jiām̄iñ juokpen̄kp̄iñku añañ koriku ta b̄isi vuodiekiemba d̄i jiānnana N̄miñ ka ma wa; ² ama da maḡis̄i ka gbaaku s̄uñ dama n̄ naḡ yi wa vuodiekiemba d̄i kana ka yi Juu vuosi, ban̄iñ ba balla ba keñ s̄ima N̄miñ t̄ika gie ch̄ut̄i bañis̄i-n̄usa añañ ale. ³ Ama n̄ nan keñ tuñ n̄ siaratieliñ bale wo, ba nan yeegi b̄ot̄us̄i nyiñyeek̄e, a muñula n̄ w̄iaha han̄iñ daraa tusiñ añañ k̄ob̄is̄i-le añañ bañis̄i-ȳab̄a wa ma."

⁴ Siaratieliñ bale wo yine Oliv̄i t̄us̄i ale wo añañ popolisi ale wo d̄i zene N̄miñ niñja wa; w̄on̄iñ u s̄ina t̄iñgban̄ka gie. ⁵ Ta duñ yi vuon̄ d̄i mia d̄i u yi ba dañja, bol̄iñ nan nyiñ ba n̄ua ma a ch̄us̄i ba dataasi; ta vuodieke d̄i munana d̄i u yi ba dañja N̄miñ nan k̄uv wa. ⁶ Ban̄iñ ba b̄i yaa yiko d̄i ba yigi niñ añ ka da n̄ui san̄ja dieke ba keñ muñula N̄miñ w̄iaha. Ta b̄i yaa yiko d̄i ba yi añ nyaan̄ tariḡi a yi z̄iñ, ta b̄i yaa yiko d̄i ba vaa wahala yiri yiri pam keñ t̄iñgban̄ka gie me san̄ja dieke mana ba yaalala.

⁷ Ba keñ muñul̄ w̄iaha a kpat̄i san̄ja dieke d̄omb̄iañ dieke d̄i benne v̄or̄igoliñ dieke d̄i wone ch̄iaka nan keñ a tuoli be añañ t̄oñ, ta nyaan̄ji ba ta k̄uv ba. ⁸ Ta ba nyiñgban̄iñ nan d̄i dua t̄iñkpiñka siekpiñku ma jigidieke die ba kpaas̄ina ba Ȳom̄utien̄ dagarik̄u ma wa. Vuosi yi wa t̄ika mi saañ Sodomi yaa Ijipiti. ⁹ Ta vuodiekiemba d̄i nyiñna t̄iñgban̄isi mana añañ buuriñ mana añañ jabalik̄uñ mana añañ maar̄iñ mana ta daansa ba nyiñgban̄isi daraa ataa añañ daachib̄uñ ta kaañ vaa ba guu be. ¹⁰ Ta t̄iñgban̄ka gie vuosi nan

dı yaa svigfialıŋ vuosi bale wa gie kumbu wıa, ta ba nan keŋ lagıŋ a laala, ta yıa taŋ piinisi dama banıŋ Nmıŋ naazvalıba bale womi die vaa tıŋgbanjka vuosi dı dii wahala pam. ¹¹ Ama daraa ataa aŋaŋ daachibıŋku gie kuaŋ chaan, voosi dieke dı yunana miivoli dı nyıŋ Nmıŋ jigin a keŋ juu be, ba yinŋi keŋ ba misı ma ta hagi zie, ta ɻımaamıŋ die dı faasi juu vuodieke die dı yene be wo. ¹² Womi die Nmıŋ naazvalıba bale wo die dı wuŋ lɔlɪkpęŋkpuŋ dı nyuna ɻımaamsikpeŋ a bala yıa ba dı, “Nı keŋ jvalı gien.” Saŋka mi ba hagi juu nıuŋmara sʊŋ a jvalı gara arızanna ma, ta ba dataası dı jıuma ba. ¹³ Lele womi ta tıŋgbanj die dı dɔŋ, ta tıŋkpıuka dı puo, puoŋ banj sʊŋ kaanı dı chıvusı, ta vuosi tuse ayvıɔŋı die dı kpi tıŋgbanjka dɔŋku ma, ta ɻımaamıŋ die dı juu vuotialıkaha, ta ba bırı Nmıŋ vuodieke dı benne arızanna ma wa saaŋ.

¹⁴ Yeye, wubıa dieke dı gutına buylıpıŋı wa ama wubıa dieke dı gutına bıntaa nan keŋ lele.

Yaa gamma kantaŋ dieke dı gutına buylıpıŋı wa

¹⁵ Womi malaka dieke dı gutına buylıpıŋı wa die dı wıa u kantaŋ, ta lɔlɪkpęŋkpuıma dı bala arızanna ma dı,

“Tıŋgbanjka gie naarı mana bırıŋ wa
tı Yıomutien Nabidie Nmıŋ aŋaŋ u Vuovvarıkıŋ
Masia wa sıtı,

ta u nan pogılı ba yaa gamma haahuu.”

¹⁶ Ta nyıŋkvıraha banıſı-le aŋaŋ banıſa dieke dı kala ba naara gbaŋtı ma wa Nmıŋ nıŋka dı nan bubi a jıama Nmıŋ, ¹⁷ ta bala dı:

“Tı Yəmütieŋ Nabidie Nəmiŋ, fuŋui vuodieke dı
yalla hagirui mana
ta die beri ta ye beri wo!

Tı waasa fu dama nagı fu hagirkpeŋkpriku
a dii tıŋgbanjka gie naari miŋ.

18 Vuodiekkemba dı kana ka dia fu wa juwa
sinyurui
ta fu sinyurui diaŋ dı hagi.

Saŋŋa tuŋgiya dı fu dii kunti sarıya
ta tuŋ fu tuŋtuŋtuba dı yine fu naazvalıba
aŋaŋ fu vuodiekkemba mana dı jıannana fu
vuodiekkemba dı yine vuokpriuma aŋaŋ
wabiti mana
ta saŋŋa bı tuŋ miŋ dı fu chuuſsiŋ vuodiekkemba
dı chuuſsinana tıŋgbanjka!”

19 Die wia Nəmiŋ jıamıŋ juokpeŋkpriku dı
benne arızanna ma wa sanvari dı yuori, ta maŋ
ye adaka dieke Nəmiŋ miraha dı benne wo. Mi
die nıunyigisui dı nyigisa, ta nıunatui dı nata
aŋaŋ watı, ta tıŋgbanj dı dəŋ ta nıutana pam dı
nanna.

12

Yaa gamma hɔgu aŋaŋ waakpriubiaku wia

1 Naa kuaŋ chaŋ ta dagıkpeŋkpriuma dı nyiŋ
ŋmıŋsikpeŋ. Hɔgu wunuŋ dı nagına ŋmıŋ a bobi
siba garui, ta tubi chıuŋ a zie, ta chıuŋmarısı banj-
ale dı bie u sikpeŋ me siba sibusi. **2** Ta hɔgu
wa dı yallı nyuuti ta gbigi maarıŋ ta die maarıŋ
yuagıbu dı vaa u faasi kuma.

3 Die dagıkpeŋkpriŋ kaanı bıbra dı bı nyiŋ
ŋmıŋsikpeŋ. Die waakpriŋmınbiaŋ dı keŋ nyiŋ
a yallı sikpigile ayırçoyı aŋaŋ yıla banj, ta

sikpegile mana dı bubi naara sibubisi. ⁴ Die ka nagı ka jəŋ a datı chıŋmarısısı puole bıtaa ma kaanı a nyıŋ ńmılınsıkpenj a nagı a taanı tıŋgbanjka gie me. Ta die zie hɔ̄gu wa dı balla ı müri wa nıŋja amı ka nan ńcobi bıa wa lagı lagı du yi ı müri wa. ⁵ Womi hɔ̄gu wa die dı keŋ müri Buadembıŋ, vuodieke dı balla ı keŋ pɔ̄gilı buuriŋ mana aŋaŋ hagırıŋ wa. Ama malaka die dı chıagı ı bıa wa a jıvalı ga ńmılın jigiŋ ı naagbaŋku ma. ⁶ Hɔ̄gu wa dıaŋ die dı chıgi a ga hagıyen me, jigidieke ńmılın dı wınsına a yi wa wa, mi ba baa ba daansıma wa daraa tusıŋ aŋaŋ kɔ̄bısı-le aŋaŋ baŋısı-yuaba wa.

⁷ Womi die tɔ̄ŋ die dı nan arızanna ma, malakasi jakwıŋ wınyı ba wasınana Makeli aŋaŋ ı malakasi chanchaalıŋ dı waga aŋaŋ waakpıuibıaku, ı dıaŋ ı waga a tuole be aŋaŋ ı malakasi, ⁸ ama die ba nyıŋlı waakpıuibıaku, ta ka yi wa sien dı wınuŋ aŋaŋ ı malakasisi bemme arızanna ma bıbra. ⁹ Die ba yagi waakpıuibıaku aŋaŋ ı malakasisi a arızanna ma, wınuŋ ı yine javvukırı dieke dı wone beri wo ta ba wasa wa Saanjchıvısurı yaa Sitaani wa ta ı gaama tıŋgbanjka gie vuosisı mana wa. Die ba nagı wa a taanı tıŋgbanjka gie me, wınuŋ aŋaŋ ı malakasisi.

¹⁰ Womi die maŋ wıŋ lılkpenjkııŋ arızanna ma dı balala dı,

"Lele, tı Yomutieŋ ńmılın gbatıtaanıŋ,
aŋaŋ ı hagırıŋ aŋaŋ ı naarı aŋaŋ ı Vuovvarıkıŋ
Masia wa yiko wa keŋ müŋ.

Dama ba vuarı Sitaani vuodieke die dı galınnana
tı nımballı

Ñmių nūnja yuŋ aŋaŋ ñmíntvəsí a taan mīŋ.

11 Yiipčalka zimbv aŋaŋ v wusie dieke ba
mūvlina wia ba nyāŋjı Sitaani,

ta ka chiili ba miivoli wia ta die yi siri

dı ba kpi dı yi kuŋ dı keŋ ba ma.

12 Die wia, nūnij vuodiekemba mana dı benne
arızanna ma yalluma svg̊ifialıŋ.

Ama tūŋbaŋka gie vuosi aŋaŋ vuodiekemba dı
benne mvg̊ikpıırı ma wa wubiaŋ bie nı
ma,

dama Sitaani keŋ suŋj wa nı jigiŋ,

ta suuli aŋaŋ sinyurıkpeŋkriŋ,

dama v siba dı v saŋja ka bı dala.”

13 Die waakpııbıakv dı mūnja dı ba vvare
wa mīŋ a taan tūŋbaŋka gie me wo, v piili a dı
hög̊u dieke dı mūrına bvadembike dı v yigi wo.

14 Ta Ñmių dı nagı kpalig̊ikpeŋkriŋ chobiti ale
a yı hög̊u wa dı yugi ga ta va waakpııbıakv, a
ga jigidieke v wonsına yı wa hag̊yen me wo, mi
ba nan dı daansa wa a ga tıg̊ı bına ataa aŋaŋ
chibıŋ, ta gbarı wa amu waakpııbıakv kaŋ
tug̊ı wa. **15** Womi die waakpııbıakv die dı tıri
nyaakpıŋ a nyıŋ ka nuaŋ ma siba mvg̊uŋ nyaan
dı bu dıi hög̊u wa. **16** Ama ta tūŋbaŋka dı suŋji
hög̊u wa ta yuori a nyuu nyaan dieke dı nyınnna
waakpııbıakv nıvarı ma wa. **17** Ta waakpııbıakv
sinyurıŋ dı hagi aŋaŋ hög̊u wa pam, ta ga dı v
wag̊i aŋaŋ hög̊u wa buuri dieke dı tıalına ta dı

Ñmių miraha ta pög̊ili Masia wuvıunaha. **18** Ta
die ga zie mvg̊ikpeŋkriku kvaŋvaŋ.

13

Yaa gamma haagin dombiatu ale wo wia

¹ Ta maŋ ye haagin dombiatu dí nyinna muŋikpeŋkriŋ ma, ta yaa yula ban aŋan sikpigile ayuŋçy, ta naarasibubisi dí bubi yula ha mana, ta saara diekemba dí zianana Nmij dí maagi a diisi ka sikpigilehe me. ² Haagin dombiaŋ dieke n yene wo dí sú siba gbaanchuŋ ta yallı naayibiwagıt, ta ka nuaŋ dí sú siba naachigin nuaŋ. Die waakpribiaku dí yi haagin dombiaku ka hagirin aŋan ka naagbanin aŋan ka yiko dieke dí dala wa. ³ Ta haagin dombiaku sikpigilehe kaanı dí sú siba ba chıaka mın, ama ka kvjagırı dí kpi. Ta die dí yi tıŋgbanıka vuosi mana mamachi, die ba dí haagin dombiaku kuaŋ. ⁴ Die vuosi mana dí jıama waakpribiaku dama u nagı wa u yiko a yi haagin dombiaku ta bı jıama haagin dombiaku gbaŋ ta bala dí, "Mınıa hagirin sına siba haagin dombiaku gie? Ta mınıa baŋ bıagli a wagı aŋan haagin dombiaku gie?"

⁵ Ta Nmij dí yi haagin dombiaku gie sieŋ u bala aŋan kalinbaani ta zıa wunin Nmij; ta u bı yi ka yiko a ga tuŋi chıutı banısu-nıisa aŋan ale. ⁶ Ta ka piili a bala a zıa Nmij aŋan u saaŋ aŋan jigidieke u benne wo aŋan vuodiekm̄ba mana dí benne arızanna ma wa. ⁷ Ta bı yi ka sieŋ dí ka wagı aŋan wunin Nmij vuosi ta nyaneŋı ba, ta bı yi ka yiko dí ka sima maarin mana aŋan buuriŋ mana aŋan jabalıkuŋ mana aŋan tıŋgbanıka gie vuosi yiri yiri mana. ⁸ Vuodiekm̄ba mana dí benne tıŋgbanıka gie me ta ba saara dí ka maagi

a yi miivoli gbañku ma sañja dieke ba yene ka naañ tñgbanjka gie wo, banuñ ba nan jiañ haagin dombiakü gie. Miivoli gbañku gie yine Yiipöli dieke die ba kuna wa suti.

⁹ Die wia, vuodieke dí yalla tiba wumma.
¹⁰ Vuodieke Nmij dí ziene dí u nan yi yomu, u nan sen yi yomu. Ta vuodieke diañ Nmij dí ziene dí ba nan kuv wa ajan takoobi, ba nan sen kuv wa ajan takoobi. Die wia, Nmij vuosi mu ba yallima hania ta faasi yallima yada ajan Nmij.

Haagin dombiān dieke dí nyinna tñgbanj ma wia

¹¹ Naa kuañ chañ man bı ye haagin dombiān kaanı dí nyinna tñgbanj a keñ jvala, ta yaa yula ale siba Yiipöli yula, ta bala wia ta u loliñ dí sii siba waakpribiañ. ¹² Ta die zie haagin bumbuñaj dombiakü niñja, ta die nagi haagin bumbuñaj dombiakü yiko dieke dí dala wa, ta mugisi tñgbanjka gie vuosi mana dí ba jama haagin bumbuñaj dombiakü dieke die dí yene danja ta kujagiri dí kpi wo. ¹³ Ta haagin dombiakü dieke die dí gutina bule wo die dí tuñ mamachi tuñkriuma, ta vaa bolin dí nyin ñmuisikpeñ a suñ tñgbanj vuotamba mana nine me. ¹⁴ Nmij die dí yina wa hagirin u tuña mamachi wiaha haagin bumbuñaj dombiakü niñja wia, u gaama tñgbanjka vuosi ta die balı ba dí ba mü buuñ añ ka simma siba haagin dombiakü dieke dí yene takoobi danja ama ta ka kpie wo. ¹⁵ Ta Nmij die dí yi haagin dombiakü dieke dí gutina bule wo hagirin u

bıagı voosi miivoli a yi buu dieke dı sına sıba bumbuňaŋ haagırı dombıaku, ta buubu dı bıagı bala wıa, ta kuv vuodiekiemba mana dı kana ka saagı jiama ka wa. ¹⁶ Die ka mugisi vuon mana, vuodiekiemba dı yine wabıtı ajan vuokpıuma, ajan nyintitieliŋ ajan zɔolintielin, ajan vuodiekiemba dı benne ba duŋju ajan yɔŋısı, dı ba tuo magılıŋ ba nuudiigin me yaa die me. ¹⁷ Vuodieke nıŋ mana die dı wone magılıku gie, u kaan bıagı daa jaan yaa a yaalı jaan; magılıku die yiwo haagıŋ dombıati saan yaa bıusıŋ dieke dı zene u saarı naŋ ma.

¹⁸ Sie fu yallıma yiaŋ ta ye sımma haagıŋ dombıaku gie bıusıŋ dı yine u saarı chıaŋ. Vuodieke nıŋ dı yalla sıbiŋ yilime ta sımma haagıŋ dombıaku gie bıusıku chıaŋ, dama bıusıku gie zie wo vuon saan naŋ ma. Bıusıku gie yiwo kobısı-yuaba ajan banısı-yuaba ajan ayuaba.

14

Yiipçılıka ajan u vuosi wıa

¹ Naa kvaŋ chaanı maŋ bı ye Yiipçılıka dı zene Zayıni kunkogiri me ajan vuosi tuse kobıga ajan tuse banısı-nısa ajan tuse anısa, ta ba maagı wınuŋ Yiipçılıka ajan u Chɔɔŋ wa saara a diisi ba die me. ² Die maŋ wıŋ ləlın dı nyınnı arızanna ma a döma sıba nyaakpıuŋ dı palala, ta bı nata sıba nınatıŋ. Ta bı döma sıba goojinigırı dı ḥaana nıga u goojii ka kuma dene wo. ³ Die vuosi tuse kobıga ajan tuse banısı-nısa ajan tuse anısa wa die dı zie naagbaŋku

aŋaŋ nyinvugiti anisa wa aŋaŋ nyin̄kuraха nūŋja ta chia yilihaalı dieke vuon dı kana kaŋ bıagli bıgırı, ntaala banıŋ vuodiekiemba dı yene gbatıtaanıŋ a nyıŋ tıŋgbanıŋka gie me wo.

⁴ Banıŋ ba yine dembi diekemba dı mıŋjına pögılı ba gbaŋ ta ka yi hıgıkpana tıvıma aŋaŋ hıguba, banıŋ ba yiwo kası. Banıŋ ba dına Yiipolıka jigidieke mana v ganana, banıŋ ba yine vuodiekiemba Nmıŋ dı gbatına taaŋ a nyıŋ vuota sunıŋ ta yi bımbıvıŋaŋ vuodiekiemba wıvıŋ Nmıŋ aŋaŋ Yiipolıka dı tuone. ⁵ Banıŋ ba ka chıba ıŋmınchıbısı, ta bı wo bıaŋ.

Malakasi bataa wa wıa

⁶ Womi die maŋ bı ye malaka wınyı dı hagına a bie ıŋmıŋsikpeŋ saasaa ta yaa wıvıŋ dieke dı wone kpatıku dı v ga muvılı a yi vuodiekiemba mana dı bene tıŋgbanıŋka gie me, aŋaŋ vuota yiri yiri mana aŋaŋ maarıŋ mana aŋaŋ jabalıkuŋ mana aŋaŋ buuriŋ mana. ⁷ Ta die bala aŋaŋ lılkırıŋ dı, “Nı chıguma Nmıŋ ta bırima v saaŋ. Dama saŋja tıgıya mıŋ dı v dıi tıŋgbanıŋka gie vuosi mana sarıya. Nı jiama wa, wıvıŋ v naanna arızanna aŋaŋ tıŋgbanıŋka gie aŋaŋ muvgukpıruŋ aŋaŋ nyaati mana.”

⁸ Die bımbıvıŋaŋ malakaka dı tıanna a ga wa, die malaka dieke dı gıtına bule wo dıaŋ dı keŋ nyıŋ ıŋmıŋsikpeŋ a bala dı, “Babiloni, tıgıkırıka nanya mıŋ, die v vaa wa vuota buuriŋ mana dı tıŋ dıgıntı tıvıma, die wıa Nmıŋ sınyıvıŋ dı hagi v ma.”

⁹ Ta malaka dieke dı gıtına butaa wa ma die dı balı aŋaŋ lılkırıŋ dı, “Vuodiekiemba

dı jianna haagıŋ dəmbıakı aŋaŋ buubu dieke
dı yine ka nıasın̄ wa ta tuo maglıku ba die
me yaa ba nuuŋ me wo, ¹⁰ Nmıŋ sınyıruŋ
nan keŋ ba ma, u sınyıru dieke dı sına sıba
daahagırı dieke ba sitine yi kpali ma, ta ba nan
bı a dii wahala boli dieke dı dinene sıba maafa
jiribi ma, Nmıŋ malakası aŋaŋ Yiipohıka nıŋja.
¹¹ Bolibu dı jvnana ba wa nyusi nan dı jvalı gara
nmınsikpeŋ yaa gamma haahuu. Vuodieiekemba
dı jianna haagıŋ dəmbıakı aŋaŋ buubu dieke dı
yine ka nıasın̄ ta yaa maglı dieke dı yine u saarı
nan dı die wahala yuŋ aŋaŋ nmıntvası.”

¹² Die wıa, dı vıuna dı Nmıŋ vuodieiekemba dı
tune u nvare ta yi Yisa yada wa yallıma hanıa.

¹³ Womi maŋ bı wuŋ ləlɪŋ dı nyınnı arızanna
ma a bala dı, “Maagı naa; a nyıŋ jinne yaa
gamma sıgıfıalıŋ bie vuodieiekemba dı kpıne tı
Yomutieŋ tıvıma wıa.” Ta Nmıŋ Halıkasıka dı
yıŋji balı dı, “Wusie, ba nan ye voosıŋ a nyıŋ
ba tınkrııma ma dama ba tıvımaha nvare nan
dı dı ba.”

Yaa gamma tıŋgbaŋka gie gobıŋ wıa

¹⁴ Die maŋ bı daansi a ye nıŋmayıalıŋ, ta
vuon̄ dı sıı sıba Vuota Buıa a kılı ka ma, ta bubi
salıma naala sibubiŋ, ta pɔgılı gotige diikiŋ u
nuuŋ me. ¹⁵ Womi malaka kaanı dı keŋ nyıŋ
Nmıŋ jıamıŋ juodieke dı benne arızanna ma
wa, a wa vuodieke dı kala nıŋmaaku sikpeku
aŋaŋ ləlkrııŋ a bala dı, “Nagı fu gotige a gobi
dama sanıŋa dieke dı mına wa keŋye mıŋ,
dama tıŋgbaŋka biye mıŋ aŋaŋ gobıŋ.” ¹⁶ Die

vuodieke dı kala nıuŋmaaku ma wa dı nagı u gotige a gobi tıŋgbaŋka.

¹⁷ Ta maŋ bı ye malaka kaanı dı nyıunna Nmıŋ jıamıŋ juodieke dı benne arızanna ma wa a keŋ nyıŋ, u gbaŋ u pɔgılı gotige diikinj.

¹⁸ Saŋka mi maŋ ye malaka dieke dı yine bolibu jakvırı dı nyıunna koriku jiginj ta wa malaka dieke dı yalla gotige diikiri aŋaŋ lıslıkpıŋ a balı wa dı, "Nagi fu gotige a kpaa tıŋgbaŋka gie nyıŋnyıŋka mana dama a ɻımıntıya mıŋ." ¹⁹ Die wıa, malakaka die dı nagı u gotige a kpaa tıŋgbaŋka nyıŋnyıŋkahı mana, a nagı a taŋ vɔrı dieke ba ɻımuňa nyıŋnyıŋkahı nyaabu a yie wo. Vɔrıkı gie yine Nmıŋ sınyıriŋ dagıtı. ²⁰ Die ba ɻımuňa nyıŋnyıŋkahı nyaabu tıka kvaŋvaŋ, ta zıŋ dı nyıŋ jigidicke ba ɻımuňana nyıŋnyıŋkahı a palı die a ga tıgı sıba malisi kɔbısı-le, ta ka golinj dı nan tıgı naŋ magıſıŋ bvnı.

15

Yaa gamma malakasi aŋaŋ kpatıŋ wahala yiri yiri wo wıa

¹ Die maŋ bı ye mamachi dagıkpeŋkrıuma ɻımıntısikpeŋ. Die malakasi ayvɔyı dı pɔgılı wahala yiri yiri ayvɔyı, hanıŋ wahalaha mi yine Nmıŋ sınyıriŋ kpatıŋ.

² Ta die bı ye jaŋ dı sına sıba muŋıkrıŋ ta chaŋ sıba nyaasığa a lagınj aŋaŋ bolinj. Ta bı ye vuodiekekemba dı nyıŋnına haagıŋ dɔmbıakı aŋaŋ ka buu dieke dı nıasına ka wa, aŋaŋ bıısı dieke dı yine u saarı, ta ba zie muŋıkrıřı dı sına

siba nyaasiga kuanuaŋ, a pəgılı goojii diekemba
N̄miŋ dı nagına a yi wa,³ ta chıa ylı dieke N̄miŋ
tuntuntu Mosisi aŋaŋ Yiipɔlıka dı chıana wa dı:

“Tı Ȳomutieŋ Nabidie N̄miŋ vuodieke dı yalla
hagırıŋ mana
fu tuvma yiwo tunkrıuma ta bı yi mamachi
Yiwo buuriŋ mana naakrıuŋ
ta fu sieti mana dı vıuna ta yi wusie.

⁴ Tı Ȳomutieŋ, mınıa benne ta kaaŋ dı chıga fu?
Yaa ta kaaŋ bı kɔtı fu saan?
Dama fu nyıuna ma fu yine kası.

Buuriŋ mana nan keŋ a jıaŋ fu
dama vuon mana ye fu tuvıunaha mıŋ.”

⁵ Naa kuaŋ chaŋ maŋ bı ye N̄miŋ jıamıŋ
juodieke dı benne arızanna ma wa dı yuorine
ta N̄miŋ vıuŋ dı bie ka ma. ⁶ Womi malakasi
ayvpoŋ diekemba dı pəgılına wahala yiri yiri
ayvpoŋ wa dı keŋ nyıŋ N̄miŋ jıamıŋ juoku
me, ta yeegi nyinyyeekiyıala diekemba dı wone
dígintı, ta nagı salıma kirisa a bɔbı ba nyua.

⁷ Womi nyinvugiti anısa wa kaanı dı nagı
salıma tumbala ayvpoŋ a yi malakasi bayvpoŋ
wa; ta N̄miŋ vuodieke dı benne yaa gamma
haahuu wo sınyıurıŋ dı suuli tumbalaha. ⁸ Ta
N̄miŋ chaankpeŋkrıuŋ aŋaŋ u hagırıŋ dı yi
nyusi dı suuli jıamıŋ juoku, ta vuon ka bıagı juu
mi a ga tıgı saŋja dieke wahala yiri yiri ayvpoŋ
dieke malakasi bayvpoŋ dı pəgılına wa dı kenne
kpati.

16

*Timbala diekemba di yalla Nmij sinyuribw
wia*

¹ Die maŋ bɪ wʊŋ ləlɪkpɪŋ dɪ nyinna Nmij
jiamij juoku me a bala a yia malakasi ayupoyi
wa dɪ, “Nı gamma a ga siti Nmij sinyurı dieke dɪ
benne timbala ayupoyi wa ma a taan tıngbanjka
ma.”

² Die buimbunjan malakaka dɪ ga a siti jadieke
dɪ benne u timbalı ma wa a taan tıngbanjka
ma, ta kujagıbıati dieke dɪ yuagına pam die
dɪ yigi vuodiekbemba dɪ yalla haagıu dombıaku
magılıku, anjan vuodiekbemba dɪ jianna buubu
dieke dɪ yine ka nıasiku.

³ Malaka dieke die dɪ gütına bule wo diaŋ
dɪ ga siti jadieke dɪ benne ka timbalı ma wa
a yi nyaakpıbu ma nyaabu die dɪ bırıŋ zıŋ
sıba vuota kpiikinj zıŋ, ta nyinvugiti mana die
dɪ benne nyaakpıbu ma wa die dɪ kpi.

⁴ Malaka dieke dɪ gütına bıtaa wa dɪ ga siti
jadieke dɪ benne ka timbalı ma wa a yi muŋa
anjan bulusi nyaatı ma, a nyaatı mana die dɪ
bırıŋ zıŋ. ⁵ Ta die maŋ wʊŋ malaka dieke dɪ
yalla nyaatı hagırıbu dɪ bala dɪ,
“Tı Yomutienj, svigylaluntienj,
fınıŋ vuodieke dɪ benne, ta die beri wo fu
sarıkaka gie tıgısıya mıŋ,

⁶ dama ba kuu wa fu vuosi anjan fu naazvalıŋ
wia
fu nagı zıŋ yia ba dɪ ba nyuu.
Kanıŋ ka muňa ba.”

⁷ Womi maŋ bɪ wʊŋ ləlınj dɪ nyinna koriku me a
bala dɪ,

“Tı Yəmütien Nabidie N̄mūn vuodieke dı yalla
hagırıñ mana,
fu sarıyaka gie yiwo wusie,
ta yi wudieke dı tıgısına.”

⁸ Malaka dieke dı gutına bvnısa wa dıan dı siti
jadieke dı benne v tımbalı ma wa a diisi N̄mūn
ma, a yı ka hagırıñ dı ka tuulibu juma vuota sıba
bolıñ. ⁹ Die N̄munnı tuulibu dı faası jua ba sıba
bolıñ, ta ba piili a zıa N̄mūn vuodieke dı yalla
wahala yiri yiri he gie hagırıbu saaŋ ama ta die
zeti dı ba tarığı ta yı wa jılıma.

¹⁰ Malaka dieke dı gutına bvnısa wa dıan dı
siti jadieke dı benne v tımbalı ma a yi haagıñ
dombıakı naagbañkı ma, ta dombıakı naarı
suti mana die dı sibi lumm ta vuotamba die dı
N̄jeba nyına yvagıbu wıa, ¹¹ ta die bı zıa N̄mūn
vuodieke dı benne arızanna ma wa, ba yvagıbu
anjaŋ kujagaha wıa, ama ta die zeti dı ba chıgi a
nyıñ ba tıntımbıatı ma.

¹² Womı malaka dieke dı gutına bıgvaba wa
dıan dı ga siti jadieke dı benne v tımbalı ma wa
a taan mügıkpuñ dieke ba wasınana Yufiretisi
wo me, bu nyaabu mana die dı hıçsı a dıan
siej amu naakpuñ diekemba dı bala ba nyıñ
N̄mūn pıçrıñ chaan a keŋ wo nan bıagı atıan.
¹³ Mi maŋ ye haalıbıatı ataa dı sına sıba bıntıra,
a nyına waakpuñbıakı anjaŋ haagıñ dombıakı,
anjaŋ N̄munchıbıısı naazva wa nva ma. ¹⁴ A yiwo
haalıbıatı diekemba dı yinene mamachi tıvıma
ta nyıñ gara tıngbañka gie naara mana jıgin,
ta lagıma ba dı ba tuoli tımbı, tı Yəmütien
Nabidie N̄mūn, vuodieke dı yalla hagırıbu mana
wa daakpeŋkpıuka daarı.

15 Ta Yisa Masia dı baarı dı, “Mbaa ḥaaŋ, n kieŋ siba gaarv dı ḥaaana kieŋ dene wo. Ama svigfialıŋ bie vuodiekemba dı gbarına ta bobi ba garitı amu ba kaaŋ chvŋ yɔrı aŋ vuosi ye ba viivi.”

16 Die haalıbüatıtı dı lagısı naalıba mana a yaa ba ga jigidieke Izara vuosi dı wasınana Amagidoni wa.

17 Womi die malaka dieke dı gvtına bvvvƿoyı diaŋ dı siti jadieke dı benne v tımbalı ma wa a taŋ bulögisıŋ ma, ta lölükpeŋkpuŋ die dı nyıŋ naagbanuŋ dieke dı bene Nmıŋ jıamuŋ juodieke dı benne arızanna ma wa a bala dı, “Dı yi a kpatı müŋ.” **18** Ta nınyıgısıŋ dı nyıgısa ta nınatıŋ dı nata ta tıŋgbančka dı faası dōma. A nyıŋ saŋja dieke Nmıŋ dı naanna vuota, kanıŋ tıŋgbanč dōŋku mi ye ka dōŋya. **19** Tıŋgbančka dōŋku die dı vaa tıgıkpučka dı puo butaa, ta chvısu tıgıkpuumaha mana dı bene tıŋgbančka gie me wo. Ama Nmıŋ die ka daaŋ Babiloni tıgıkpučka wvbılatı wıa, ta vaa ka nyuu daaŋ dieke dı yine v sınyıruŋ daabu ta bie nyaanjchibike me wo. **20** Ta tıŋgbanč diekemba nyaatu dı giline wo dı bıa ta tana mana diaŋ dı bıa. **21** Ta nıtaŋkpuŋ diekemba a kaanı dvınsıŋ dı baa nan dı sıı siba nıŋ dvınsıŋ die dı nyıŋ ḥmıŋsikpeŋ a keŋ nan vuotaŋ ma, die ba zıa Nmıŋ nıtaŋkpuumaha die dı nanna ba ma wıa, dama die wahalaka die faası dala müŋ.

17

Hęgv wa aŋaŋ haagiŋ dombiaku wıa

1 Womi malakasi ayvpoysi wa die di pögılina tumbala ayvpoysi wa wunu dı nyiŋ arızanna ma a keŋ bali miŋ dı, “Keŋ aŋ n dagı fu Nmıŋ dı balla u keŋ datı hɔgʊ dieke dı duagınana dembisi tibin dene. Wunu u yine tıgıkpuŋ dieke dı gbigine muŋga pam wa. **2** Ta naalıba dı yi dıgıntı tuvma aŋaŋ wa wa, ta tıŋgbanka gie vuosisi mana dı nyuu u dıgıntı tuvmaha dı sına siba daabu a bugi.”

3 Die Nmıŋ Halıkasıka dı hagi n ma ta malakaka dı nagı miŋ a ga haagıyeŋ me, mi die maŋ ye hɔgʊ dı kalla haagıŋ dombıaku ma ta saaŋ diekemba dı zıanana Nmıŋ saarı dı maagı a diisi ka nyıŋgbaniŋ mana ma, ta ka yaa sikpigile ayvpoysi aŋaŋ yuła baŋ. **4** Hɔgʊ wa die yeegi wo nyinyeeki nımına, ta yeegi salıma nyinti aŋaŋ leeti yiri yiri, ta pögili salıma nyaançhibin u nuuŋ me ka suuli aŋaŋ u dıgıntı tuvmaha aŋaŋ nyindiekemba dı nyuvguna Nmıŋ jigin. **5** Ta ba maagı saaŋ dieke vuon dı kana ka siba ka chıaŋ a diisi u diiŋ me dı,

TİGİKPENYKPIUN BABILONI,
Hɔgʊ DIEKEMBA Dı YINENE DAAKPANA TUVMA
Aŋaŋ Tıŋgbanka GIE NYINDIEKEMBA Dı
NYUVGUNANA
Nmıŋ JIGIN WO NUŇ.

6 Ta maŋ ye ta hɔgʊ wa nyu wo Nmıŋ vuodiekiemba die dı yine Yisa yada ta vuosi dı kuu ba wa zuŋ a bugi.

Die n yene wo wo, die dı yi miŋ mamachi pam. **7** Womi malakaka dı piasi miŋ dı “Bıa wıa dı yi fu mamachi? N nan dagı fu hɔgʊ wa aŋaŋ haagıŋ dombıaku u jıyalına wa ta ka yaa

sikpigile ayupçayı ajaŋ yüla baŋ ka chiaŋ dı sına die. ⁸ Haagin̄ dombıaku dieke fu yene wo die bie wo ka mısı ma ama lele ka kpiye mıŋ. Ka nan hagi a nyuŋ vörigoli dieke dı wone kpatiku, ta nan ga jigidieke Nmıŋ dı balla u chuvusı ka wa. Ta dı nan yi vuodiekeomba mana Nmıŋ dı kana ka maagı ba saara a yi miivoli gbaŋku ma ta ye naan tıŋgbančka gie wo mamachi ba keŋ ye haagin̄ dombıaku. Dama die ka bie wo ka mısı ma ta keŋ kpi, ama ka nan yinŋji keŋ ka mısı ma.

⁹ "Würü gie yaala yiaŋ ajaŋ sıbiŋ. Sikpigile ayupçayı wa zie a yi wa kunkoge ayupçayı diekemba hogu wa dı kalla a ma wa, ta bı zie a yi naalıŋ bayupçayı, ¹⁰ ta ba banı dı kpi, ta vuodieke dı gutına bayvaba wa yine naan lele, ta vuodieke dı kpatına kvaka ye ka dii naari ama u nan keŋ dii, ta u naari kaaŋ yuası. ¹¹ Ta haagin̄ dombıaku dieke die dı benne ka mısı ma ta keŋ kpi wo yiwo naan dieke dı gutına bınuŋ ta yi naalıŋ bayupçayı wa wonyı ta u diaŋ nan keŋ a ga jigidieke ba bala ba chuvusı wa jigoŋ.

¹² "Yüla baŋ dieke fu yene wo zie a yi wa naalıŋ baŋ ama ba ye ka dii naari, ama banıŋ ajaŋ haagin̄ dombıaku nan keŋ lagıŋ a dii naari a yuası saŋŋa bıta. ¹³ Naalıŋ baŋ wa gie nan keŋ yi nuabalımıŋ, ta nagı ba hagırıbu ajaŋ ba yikoke mana a yi haagin̄ dombıaku. ¹⁴ Ba nan keŋ wagı ajaŋ Yiipçılıka, ama Yiipçılıka ajaŋ u dıduſırı diekemba Nmıŋ dı wana ta vuarı ba ta ba yi wo yada wa nan nyaŋŋı ba. Dama wonyı u yine Yomutielıŋ diaŋ Yomutieŋ ta yi naalıŋ diaŋ Naan."

¹⁵ Ta malakaka dı bı a balı a yi miŋ dı, "Nyaatıtı fu yene wo ta hɔgu dieke dı tınnana daakpana tıvumaha dı kalı a ma wa yiwo bu-urıŋ ajan̄ maarıŋ ajan̄ vuota yiri yiri ajan̄ nyıŋbalıka mana mana vuosi. ¹⁶ Yıla baŋ dieke fu yene wo ajan̄ haagıŋ dəmbıakı nan dı haa hɔgu wa. Ta gbatı v nyinti mana ta vaa wa yɔrı. Ba nan ɻɔbı v nyıŋgbaniŋ nɔŋ ta jvı wa ajan̄ bolıŋ. ¹⁷ Dama Nmıŋ vana ba yaala a yie wudieke wınuŋ v yaalala ta yi nuabalımuŋ ta nagı ba yiko a yi haagıŋ dəmbıakı dı ka pɔgılı vuosi a ga tuŋı saŋıja dieke wınuŋ Nmıŋ wıbalıka dı baan̄ keŋ yi wusie.

¹⁸ "Hɔgu dieke fu yene wo yine tıgıkprüŋ dieke ka naan̄ dı pɔgılınna tıŋgban̄ka gie naalıŋ mana wa."

18

Babiloni tıŋ chıvusiŋ wıa

¹ Die n yene hɔgu wa dı kala haagıŋ dəmbıakı ma wa kvaŋ chaŋ, die maŋ bı ye malaka wınyı dı nyınnna arızanna a keŋ sıvna. Ta die yaa yiko pam, ta v chaanıŋ dı faası chaŋ tıŋgban̄ka luga luga mana. ² Ta die natı ajan̄ lɔlıkprüŋ dı, "Babiloni tıgıkprüka nan chıvısi miŋ. Vuon̄ bı wo ka ma,

ta lele jımbıatı ajan̄ haalıbıatı wana bie ka ma ajan̄ nembibıatı yiri yiri mana wana bie ka ma.

³ Dama tıŋgban̄ka gie vuosi mana nyu wo v lɔlıkbüti tıvumaha dı sına sıba daahagırıbu a bugı.

Ta tıŋgban̄ka gie naalıba mana dı yi dıgıntı tıvuma ajan̄ wa

ta nyugidiilibe mana dı yese ba ligire
a nyinna u lɔlbiati ma.”

⁴ Womi maŋ wuŋ Nmıŋ dı balala a nyinna
arızanna ma dı,
“N vuosi, nı keŋ nyiŋ Babiloni tıka ma
amu nı kaŋ gvtı juu u wubiatı ma,
ta gvtı ye u tıbıdatıku.

⁵ Dama u wubiatı faası dala mıŋ a dua a ga tuŋı
njınsikpeŋ,
ta n ka daaŋ u wubiatıtı.

⁶ Nı yinŋi yi wo wudiekemba gbaŋ gbaŋ die u
yine vuosi bataŋ wa,
ta yinŋi yi wo wudiekemba die u yine wo
jigın bule.

Ta vaa u nyaanchibike suuli aŋaŋ daaŋ dieke dı
hagırına a tıaŋ u daabu
u nagına a yi vuosi dı nyu wo jigın bule.

⁷ Ta vaa u dii wahala aŋaŋ zɔčlıŋ pam,
sıba die u benne u duŋju ta kota u gbaŋ dene
wo

Dama u ɻaaŋ bala a yıa u gbaŋ dı:
'Manıŋ hogunaŋ kala naa!

N ka yiwo kpihɔgv
die wıa n kaŋ daansı ye sɔgichuusıŋ!'

⁸ Naa wıa wahala nan keŋ keŋ u ma bınyı
ta yvagıtı aŋaŋ sɔgichuusıŋ aŋaŋ kɔŋ nan
haarı wa,
ta bolıŋ diaŋ nan dii wo,
dama tı Yɔmvtien Nabidie Nmıŋ vuodieke dı
bala u dii wo u
sarıyaka yiwo hagıritien.”

⁹ Tıŋgbanjka gie naaŋ diekemba dı duagına
aŋaŋ wa ta die u nansıbu aŋaŋ wa wa dı keŋ

ye u bolibu diile nyusi dı nyına wa, ba nan faası kuma u wıa. ¹⁰ Ba nan dı zie saasaa, dama ba chıga ńmaamıŋ dı ba nan gvtı dii u wahala ka. Ba nan dı bala dı,
“Wubıaŋ, wubıaŋ, Babiloni tıgıkriŋ,
Nmıŋ chıvıſı fu bınyı.”

¹¹ Tıŋgbančka gie nyugidiilibe gbaŋ nan dı kuma ta die zıočlıŋ u wıa, dama vuonj wori a baan daa ba nyintiti bıbra, ¹² vuonj kaanç bı a daa ba nyindiekemba ba nagına salıma aŋaŋ ligiriyıala a wınsı wa aŋaŋ ba leetiti aŋaŋ ba garıyıala ha aŋaŋ garı diekemba dı faasına yaa ligirehe aŋaŋ ba garı diekemba dı faasına nyıgısa aŋaŋ garıyımınaha aŋaŋ ba tı diekemba daatı dı faasına vıuna aŋaŋ ba nyindiekemba ba nagına yobıŋ nyına a wınsı aŋaŋ ba nyindiekemba ba nagına tıuŋ daa diekemba dı faasına yaa ligire a wınsa aŋaŋ kuvıymına aŋaŋ ba kuvıtı aŋaŋ ba taŋ vıunaha, ¹³ aŋaŋ ba kakaduro sinamoni tıusı aŋaŋ ba tulaarisisi aŋaŋ ba tulaari diekemba dı yine miri aŋaŋ firankensi wo, aŋaŋ daan aŋaŋ kpaan aŋaŋ zıŋ aŋaŋ zaaha aŋaŋ ba niigehe aŋaŋ yiisehe aŋaŋ ba duune aŋaŋ duuŋ diekemba dı datınana torikusi aŋaŋ yɔŋısı aŋaŋ vuota mısı gbaŋ. ¹⁴ Nyugidiilibe nan balı dı, “Nyınvıuna diekemba mana fu yaalıvnana wa baya mıŋ, ta fu nyinti aŋaŋ fu vıunıŋ mana dı ga ta va fu, ta kaanç bı yehe bıbra.” ¹⁵ Ta banıŋ nyugidiilibe mi dı yene ligire a nyıŋ kanıŋ tıka ma wa nan dı zie saasaa, dama ba chıga ńmaamıŋ dı ba nan gvtı dii u wahalaka. Ba nan dı kuma ta die zıočlıŋ, ¹⁶ ta bala dı,
“Wubıaŋ, wubıaŋ haarı tıgıkriuka.

Die ʊ ḥaaŋ̊ yeegi wo nyin̊yeekiyalā aŋ̊ aŋ̊ nyin̊yeeki diekemba dī faasina yaa ligire aŋ̊ nyin̊yeekiyimnā ta yeegi salūma nyinti aŋ̊ nyindiekemba ba nagina tanvūna a wūnsi aŋ̊ leeti.

¹⁷ Ta būnyi nyinti gie mana dī bia.”

Die haarikpeŋkpūku nyin̊kvraha aŋ̊ vuodiekemba mana dī bene ka sūku aŋ̊ haaridɔŋtiba aŋ̊ vuodiekemba dī dinene nyin̊ mvg̊kpūku ma wa die dī zie saasaa, ¹⁸ ta faasi nata ʊ wīa die ba yene bolibū dī dinene tīka ta nyusi dī haga wa. Ta balı dī, “Tīg̊kpūn̊ ye wori a yaa hag̊rūn̊ sība tīka gie.” ¹⁹ Ta die yɔɔra tanti a yie ba sikpigile me aŋ̊ ka dagi dī ba sūŋ̊ chūvsiya mīŋ̊ ta kūma ta die zōɔlūŋ̊ ta bala dī,

“Wubiaŋ̊, wubiaŋ̊

haari tīg̊kpūka, ʊ yine tīg̊kpūn̊ dieke vuodiekemba dī yalla haarikpūma ta dōma mvg̊kpūri ma a daa ta yalla wa dī ye ligire.

Ta būnyi nyinti gie mana dī bia.”

²⁰ Nīnīŋ̊ vuodiekemba dī bene arızanna ma, nī yalluma sūg̊fīalūŋ̊, dama N̊mīŋ̊ chūvsi wa Babiloni tīka. Ta nīnīŋ̊ N̊mīŋ̊ vuosi aŋ̊ aŋ̊ N̊mīŋ̊ naazvalūŋ̊ aŋ̊ Masia tūntvūntiba, nī yalluma sūg̊fīalūŋ̊, dama N̊mīŋ̊ chūvsi wa Babiloni tīka yaa gamma wudiekemba ʊ yine nī wo wīa.

²¹ Womi die malaka hag̊ritieŋ̊ die dī kōti tan̊kpeŋkpūn̊ ka mu sība nūkpeŋkpūn̊ a nag̊i a taaŋ̊ mvg̊kpeŋkpūku ma ta baari dī,

“Naa N̊mīŋ̊ dī nan nag̊i Babiloni tīg̊kpūka

a taaŋ aŋ ka chuvusi,
ta vuon̄ kaaŋ b̄i ye ke b̄ibra.

22 Ta vuon̄ kaaŋ b̄i wuŋ ta goojinigiruŋ aŋaŋ
yulchiaruŋ chia yla fu tika sun̄ b̄ibra,
ta vuon̄ kaaŋ b̄i wuŋ wiwiruŋ aŋaŋ kantaŋ
wiruŋ ta ba chia yla fu tika sun̄ b̄ibra.
Ta fu tuntuntiba mana nan b̄ia,
ta vuon̄ kaaŋ b̄i wuŋ niaha dōmīŋ b̄ibra.

23 Ta popoli kaaŋ b̄i chaan̄ fu ma,
ta h̄egu faaruiŋ aŋaŋ dembiŋ yalluŋ kaaŋ b̄i bie
mi b̄ibra.
Fu nyugidiilibe die faasina yaa ligire aŋaŋ
hagiruŋ t̄iŋbaŋka gie mana ma,
ta fu tika vuosi die d̄i yallı t̄iŋ a gaama
t̄iŋbaŋka gie vuosi mana.

24 N̄miŋ datı wa Babiloni t̄iŋ t̄ibıŋ
dama ka kuu wa N̄miŋ naazvaluŋ
aŋaŋ u vuosi aŋaŋ vuodiekkemba mana vuosi d̄i
kunana
t̄iŋbaŋka gie mana mana wia.”

19

*Arızanna ma vuosi svgifialıŋ yaa gamma
Babiloni t̄iŋ chuvusıŋ wia*

1 Naa kuaŋ chaan̄ man̄ wuŋ dōmīŋ arızanna
ma siba kpikpaan̄ d̄i lagisina a bala d̄i,
“Haleluya,*
gbatitaanuŋ aŋaŋ b̄iriŋ aŋaŋ hagiruŋ yiwo
wuŋuŋ N̄miŋ sıti.
2 Dama u sarıya diile yiwo wusie ta mu.

* **19:1** 19.1 Haleluya chiaŋ yiwo: “N̄i büruma N̄miŋ.”

U chuvusı wa hɔgu dieke dı yinene daakpana
tuvmaha,
u vana tıngbaŋka gie vuosi dı yie bıan aŋaŋ ba
yinene dıgintı tuvma aŋaŋ wa wa wia.
Nmıŋ datı wa u tıbiŋ,
dama u kuu wa wıoniŋ Nmıŋ tuvtuntun.”

³ Ta kpıkpaaķu dı bı nata a bala dı,
“Haleluya,
dama boli dieke dı dinene tıka nyusi nan jıalı
gara
ŋmıŋsikpeŋ yaa gamma haahuu.”

⁴ Die nyıŋkura baŋısı-le aŋaŋ banısa wa aŋaŋ
nyinvugiti anısa wa die dı nan Nmıŋ vuodieke
dı kalla naagbaŋku ma wa nıŋja ta jıaŋ wa, ta
baarı dı,
“Wusie, Haleluya.”

Yiipčılıka hɔgu banwıla duvga wia

⁵ Womi die lılıŋ die dı nyıŋ naagbaŋku ma a
bala dı,
“Nı vaa tı bıri tı Nmınnı,
nıniŋ vuodiekiemba dı jıanna wa aŋaŋ vuon
mana,
aŋaŋ nıniŋ vuodiekiemba dı yine vuokpıuma
aŋaŋ wabıtı ta jıama wa wa.”

⁶ Ta manj bı wıŋ dəmıŋ sıba kpıkpaaŋ
dı lagısına a nata, ta die dəŋku dı sıı
sıba nyaakrııŋ dı palala ta bı dəma sıba
nınatıkpeŋkrııŋ a bala dı,
“Haleluya,
dama tı Yomutien Hagırıtien Nabidie Nmıŋ yiwo
Naŋ.

⁷ Nı vaa tı yallıma svgıfıalıŋ,
ta yıma wa jılıma.

Dama sañja tvgıya mın̄ dı Yiipölkıka faarı u högv,
ta u högv wa dı yi siri a gbarı. ⁸ Nmıñ yı wa högv
wa garıyalıvıñ dieke dı nyigisınana dı u
yeegi.”
(Garıyıalkı zie a yi wa wuvıñ diekemba Nmıñ
vuosi dı yinene.)

⁹ Womi malaka die dı balı a yi mın̄ dı, “Maagı
naa: ‘Sıgıtıalıñ bie vuodiekiekemba ba wana dı ba
ken̄ a gutı dıi Yiipölkıka högvhaalı wa banwula
nyindiikehe.’ ” Die malakaka die dı bı balı a
gutı dı, “Wıaha gie yiwo Nmıñ wıa, ta yi wusie.”
¹⁰ Womi mañ nan tıngbañ u nıñja dı n jıaŋ wa,
ama die u balı a yi mın̄ dı, “Da yime die, dama
n gbañ n yiwo funıñ añaŋ fu nımballı diekemba
dı yalla Masia wuvıñahı tıntıntı chanchaalıñ.
Banıñ ba yine vuodiekiekemba dı dına wusie dieke
Yısa dı yuorine a dagı wa. Die wıa Nmıñ yine
vuodieke fu baan̄ jıaŋ.”

Vuodieke nıñ mana dı balala yaa gamma Yısa
ma, yie die añaŋ Halıkasıka hagırıñ.

Duunıyalıñ jıvjıalıtu wıa

¹¹ Naa kvaŋ chaaŋ mañ ye arızanna dı
yuorine, ta mañ ye duunıyalıñ dı zene me, ta
ka jıvjıalıtu saaŋ dı dı, Vuovıñu añaŋ Wusie.
Ta die sarıya añaŋ wusie a bı waga tıntı añaŋ
wusie. ¹² Die u nine dı die sıba bolinyaaŋ, ta
bubi naara sibubisi pam u sikpeŋ me, ta ba
maagı saaŋ kaanı a diisi u ma, ama ta vuon̄
dı ka sıba ka chıaŋ, sie u nyıuna ma. ¹³ Ta
jayeekiwaŋ dieke u yeegine wo die dı ıımıntı
añaŋ zıñ, ta u saaŋ dı yi, “Nmıñ Nuawıñ.” ¹⁴ Ta

arızanna ma təŋ wagırıba dı duu u kvaŋ, ta jvalı duunyıala ta yeegi nyinyyeekiyıala diekemba dı wone dignıtı. ¹⁵ Die takoobi dieke dı faasına die dı chabı u nvaŋ ma, kanıŋ u nan nagı a wagı a nyaŋlı buurıŋ mana, ta pəgılı ba aŋan hagırıŋ, ta ɻımuŋ ba jigidieke ba ɻımuŋa nyuŋnyuŋka nyaabu, kanıŋ ka yine Nabidie ɻımıŋ vuodieke dı yalla hagırıŋ mana mana sunyıruŋ. ¹⁶ Ta ba maagı saaŋ kaanı a diisi u garıku jigidieke dı ligine u naadiigın kpiulka ma dı,

NAALIŊ DıAN NAAN, YOMUTIELIN DıAN YOMUTIEN

¹⁷ Womi maŋ ye malaka dı zene ɻımıŋ ma, ta nata wasa nemesisi dı haguña a bie ɻımıŋsikpeku dı, “Nı keŋ a lagısı taŋ ɻımıŋ duvga kpeŋkpiulka ma, ¹⁸ amu nı nan ɻıbı naalıŋ aŋan sojası nyuŋkura aŋan sojası aŋan duune aŋan sojası dı jvaluna ha aŋan vuotanı mana, vuodieke dı yine yɔŋsı aŋan vuodieke dı sına ba gbaŋ aŋan vuokpıuma aŋan wabıtı mana nyuŋgbaniŋ.”

¹⁹ Womi maŋ ye haagıŋ dombıakı aŋan tıŋgbanya gie naalıba aŋan ba sojası dı lagısına dı ba wagı aŋan vuodieke dı jvaluna duuŋbu aŋan u sojasisi. ²⁰ Ama Masia die dı yigi haagıŋ dombıakı aŋan ɻımıñchıbısı naazvalıba diekemba dı zene u naŋ ma a yi mamachi dagıttı. U nagı wa dagıtı gie a gaanı vuodieke dı tuone haagıŋ dombıakı magılıku ta jıaŋ buu dieke dı nıasına ka wa. Masia die dı nagı ba bale wo a taaŋ boli dieke dı dinene aŋan maafa jiribi wo me. ²¹ Vuodieke die dı kala duuŋbu me wo die dı nagı takoobi dieke

dı chabına u nvarı ma wa a kuu ba sojasisi mana,
die nembisisi mana die dı dii ba nyıngbanıu a
ken chagi.

20

Ba bøbina Sitaani bına tusiŋ dene

¹ Naa kuaŋ chaŋ maŋ bı ye malaka wonyı
dı nyunna arızanna a keŋ svuna, ta pogılı
vørigoli dieke dı wone kpatiku saafibıu aŋaŋ
chörıu kpeŋkriuma u nuuŋ me. ² Ta nyaŋji
waakpıubıaku, u yine Saaŋ chvuusırı wa yaa
Sitaani wa ta die bøbı wa aŋaŋ chörıma, ³ ta nagı
wa a taan yi vørigoliku me bına tusiŋ, ta kparı
ka aŋaŋ saafika ta kpaası ka mari, amu u kaŋ
bı gaan tıŋgbanjka gie vuosi bıbra a ga tıgı bına
tusiri. Bına tusiri gie kuaŋ chaŋ, u nan forisi
wo a taan saŋja bıta.

⁴ Ta die bı ye naagbanjtı arızanna ma, ta Nmıŋ
dı yi vuodiekiemba dı kalla a ma wa yiko dı ba dii
sarıya. Ta bı ye vuodiekiemba die dı müvılınana
wusie dieke Yisa Masia die dı yuorine a dagı wa
aŋaŋ Nmıŋ wıaha ta ba gobi ba sikpigilehe wo
haalıtı. Banıu die ba ka jıaŋ haagıu dombıaku
yaa ka buubu dieke dı nıasına ka, yaa ta tuo
ka magılıku ba die me yaa ba nuusi me. Ta
Nmıŋ dı vaa ba yiŋji keŋ ba mısı ma ta yi ba
siej dı ba lagıu dii naaŋ aŋaŋ Masia bına tusiŋ.
⁵ Bumbuŋjaŋ kuŋ hagıu wone naa. Vuotıalıkahı
mana die dı kpine wo die ka hagi kuŋ me
a ga tıgı saŋja dieke bına tusiri dı tıgına.
⁶ Sıgıfıalıu aŋaŋ alibarika bie vuodiekiemba dı
gutına bumbuŋjaŋ kuŋ hagıku ma wa. Kuŋ dieke

dı gütina bule wo kaaŋ keŋ ba ma, ta ba nan yi N̄mɪŋ aŋaŋ Masia kíkaabitinj ta nan laginj a dii naaŋ aŋaŋ Yisa bına tusinj.

Boliŋ di chvvsina Sitaani dene

⁷ Bına tusiri gie kvaŋ chaŋ, ba nan vuari Sitaani a nyinj vɔrigoliku me a taaŋ ⁸ ta v nan keŋ nyinj a gaŋ buuri diekemba mana dı bene tıŋgbanka gie me. Ba wasa baninj vuosi mi dı Gogi aŋaŋ Magogi. Sitaani nan lagısı ba mana jigidieke ba balla ba tuoli tɔmbu. Ba nan faasi dala ta wo bıusinj. ⁹ Ta nyinj ga tıŋgbanka gie jigiŋ mana a giliŋ tıgideike N̄mɪŋ dı chone ta v vuosi dı bie ka ma wa. Ama N̄mɪŋ die dı vaa boliŋ die dı nyinj arızanna ma a keŋ dii ba mana. ¹⁰ Womi die ba nagı Sitaani vuodieke dı gaana vuosi gie wo a taaŋ yi boli dieke dı dinene aŋaŋ maafa jiribike me, jigidieke haaginj dombiaku aŋaŋ ɿmınchıbısı naazuvalıba dı wone beri wo. Mi ba nan dı die wahala yuŋ aŋaŋ ɿmıntıvası yaa gamma haahuu.

Kpatıŋ sariya diile wia

¹¹ Womi die maŋ bı ye N̄mɪŋ dı kalla naagbaninj kpeŋkpriŋ dieke dı faasina yiantı ma. Die v kenne a nyinj wa, tıŋgbanka gie aŋaŋ ɿmınsikpeŋ die dı bıa ta vuonj dı ka bı yehe bıbra. ¹² Ta die ye vuodieiekemba die dı kpine, vuokpriuma aŋaŋ wabıtı ta ba zie naagbanku nıŋja. Ta vuonj dı yuori gbanıtı ta bı yuori gbaninj kaanı ba maagına vuodieiekemba dı yalla miivoli haalıku saara a yi. Ta N̄mɪŋ dı dii vuodieiekemba dı kpine wo sariya yaa gamma wudieke ba yine ta ba maagı yi gbanıtı ma wa.

¹³ Ta mügikpiuma dı vuari vuodiekeomba dı kpine a ma wa, ta kuŋ aŋaŋ kpiile tigŋ diaŋ dı vuari vuodiekeomba dı kpine ta bie a ma wa. Ta Nmíŋ dı dii ba wonyı mana sarıya yaa gamma wudieke ba yine. ¹⁴ Ta die nagı kuŋ aŋaŋ kpiile tigŋ a taŋ yi vörükpenkpium dieke dı suuline aŋaŋ bolibu me. Kuŋ dieke dı gütina bule wo yine vörükpiku aŋaŋ bolibu. ¹⁵ Vuodieke nıŋ mana saaŋ die dı kana ka maagı yi miivoli gbaŋku ma, die ba nagı wa mıŋ a taŋ yi vörükpiku aŋaŋ bolibu me.

21

Nmíŋsikpeŋ haalıŋ aŋaŋ tıŋgbəŋ haalıŋ

¹ Womi die maŋ ye nmíŋsikpeŋ haalıŋ aŋaŋ tıŋgbəŋ haalıŋ, ta bumbuŋaŋ nmíŋsikpeku aŋaŋ bumbuŋaŋ tıŋgbəŋka die dı bıa, ta mügikpiuma ha diaŋ dı nyıgı. ² Ta maŋ ye Nmíŋ tıŋ dieke dı yine Jerusalemi haalıku dı nyınnna Nmíŋ jıgiŋ arızanna ma a keŋ sʉuna a yi siri a gbarı sıba hɔgv dı ḥaaana mıŋjı bɔbı a gbara dı v tuoli v chırv wa. ³ Ta die wuŋ ləlɪkpenkprium dı balala nyınnna naagbaŋku ma dı, “Lele, Nmíŋ tigŋ wa bie wo vuota jıgiŋ, ta wuŋ Nmíŋ nan dı beri aŋaŋ ba, ta ba yi v vuosi. Ta v gbaŋ gbaŋ v nan dı beri aŋaŋ ba ta yi ba Nmíŋ. ⁴ V nan chiti ba nintaanti mana, ta kuŋ yaa sʉgichuusıŋ yaa kpaŋ, yaa yuagıŋ kaŋ dı beri bıbra, dama wukvra mana nan tıaŋ ga.”

⁵ Womi vuodieke die dı kalla naagbaŋtı ma wa dı baarı dı, “Lele, n yi wo nyinti mana nyıŋhaala.” Ta die bı balı a yi mıŋ dı, “Maagı

wiaha gie dama wiaha gie yiwo wusie ta vuonj nan bıagli a tuohe a dii.”⁶ Ta u bı balı müj dı, “Ka wən yi müj. Manıŋ n yine Alifa ajanj Omega wa; ka chıanj yiwo, piiliŋ ajanj kpatuŋ. Vuodiekemba nyanyuule dı yalla ba wa, n nan yi ba miivoli nyaanj dı bulinene a nyuna buluŋ me aŋ ba nyu yɔrı.⁷ Ta vuodieke nıŋ mana dı nyanyuuna nyanyıku gie, nan ye nyinti gie mana a nyu n jiginj, ta n nan yi u Nmıŋ, ta u diaŋ u yi n bva.⁸ Ama ȳmaantielibe, ajanj vuodiekiemba dı wone yada wa, ajanj vuodiekiemba dı yinene bıan, ajanj vuokvuruŋ, ajanj vuodiekiemba dı yinene dıgıntı tıvma, ajanj vuodiekiemba dı bugınana, ajanj vuodiekiemba dı jiannana bugile, ajanj ȳmınchıbıtielibe mana, ba jigiberisikiŋ yiwo vɔrígoli dieke dı dinene bolıŋ ajanj maafa jiribi wo me, ka yine kuŋ dieke dı gütüna bule wo.”

Jerusalemi haalıku wia

⁹ Die malakasi ayvpoŋ diekemba die dı pɔgıluna tımbala ayvpoŋ ta a suuli ajanj kpatuŋ wahalaha wonyı die dı keŋ n jiginj a balı müj dı, “Keŋ giena aŋ n dagı fu hɔgvhaalu wa, wonyı u yine Yiipɔlka hɔgv wa.”¹⁰ Womi die Nmıŋ Halıkasıka die dı hagi n ma, malakaka die dı nagı müj a ga jvalı a zieŋ taŋ dieke dı faasına a bıruŋ sikpeŋ biŋ me, a dagı müj Nmıŋ tıŋ Jerusalemi dı nyunna arızanna ma Nmıŋ jiginj a keŋ suvna wa.¹¹ Ta die nyigısa ajanj Nmıŋ chuulikpeŋkriŋ, ta bı nyigısa sıba tanbısı diekemba dı faasına a yaa ligire ba wasa ha jasipa wa, ta bı nyigısa sıba nyaasıga.¹² Ta

tıka dı yaa gaankpııñwaŋ a giliŋ ke, ta ka yaa sanua banj aŋaŋ ale ta malakasi banj aŋaŋ bale dı gbarı sanvaha kaanı mana. Ta Izara buurıŋ banj aŋaŋ bale wo saara dı maagı a diisi sanvaha kaanı mana ma. ¹³ Die sanua ataa die dı bie ɻmıŋ pɔ̃sıŋ chaŋ, ta a ataa dı bie nuudiigıŋ chaŋ, ta ataa dı bie ɻmıŋ nanıŋ chaŋ ta ataa dıaŋ dı bie nuugalı chaŋ. ¹⁴ Tıka nyabılıŋ zie wo tana banj aŋaŋ ale me, ta Yiipohıka tuntuntıba banj aŋaŋ bale wo wonyı mana saaŋ die dı maagı a diisi a kaanı mana ma. ¹⁵ Malaka dieke die dı balala wıa aŋaŋ mıŋ wa die dı pɔ̃gılı daa dieke ba nagına a magısa nyinti ta ba nagı salıma a wınsı ka, dı u magısi tıka aŋaŋ ka sanvaha aŋaŋ ka gaamaha. ¹⁶ Tıka lugı anıusa wa mana die mıwa taŋ, malakaka die dı magısi ka a ye ta ka wagırıŋ die yiwo malisi tusıŋ aŋaŋ kɔbısı-nu. Ka teelin aŋaŋ ka jıvalıŋ gbaŋ dı mu die gbaŋ gbaŋ. ¹⁷ Ta u bı magısi tıka gaanı jıvalıŋ, ka dıaŋ ka yi naŋ magısiŋ kɔbısı-le aŋaŋ banj aŋaŋ ayvaba. Die u magısiya mıŋ sıba vuotanı dı ɻaana magısa nyinti dene wo. ¹⁸ Die ba nagı wa taŋ diekemba ba wasınana Jasipa a mü tıka gaanı, ta nagı salıma a mü tıka aŋaŋ ka nyinti mana ta ka nyigısa sıba nyaasıga. ¹⁹ Die ba nagı taŋ vıuŋ diekemba dı faasına a yaa ligire yırı yırı a duŋ gaamaha nyabılıŋ. Bumbuŋıŋ tanı die yiwo jasipa, ta taŋ dieke dı gutına bule wo dı yi saafari, ta taŋ dieke dı gutına bułtaa wa ma die yiwo agatı, ta taŋ dieke dı gutına buñısa wa die yiwo emalerali, ²⁰ ta taŋ dieke dı gutına buñu wa ma die yiwo onikisi, ta taŋ dieke die dı gutına buyvaba wa die yiwo kaneliani, ta

taŋ dieke die dı gütina bʉyʉrɔyı wa die yiwo kirisollati, ta buniiŋ wo dı yi berili, ta bʉwayı wa dı yi topasi, ta baŋka ma wa dı yi kirisopasi, ta jadieke die dı gütina banj aŋan kaanı wa dı yi jasinti, ta banj aŋan ale wo dı yi ametisi. ²¹ Ta ka sanua banj aŋan ale wo die yiwo tan dieke ba wasınana peeli wo, ta ba nagı ka taŋ balımuŋ a wʉnsı sanuaŋ mana. Ta nagı salıma a wʉnsı tıka siekpiŋku ta ka nyigisa siba nyaasiga.

²² Die n ka ye Nmıŋ jıamıŋ juoŋ tıka ma, dama tı Yɔmʉtieŋ Nabidie Nmıŋ vuodieke dı yalla hagırıbu mana aŋan Yiipɔlɪka, banıŋ ba benne mi ta vuosisi dı jıama ba. ²³ Ta tıka die ka bı yaala chaanıŋ a nyına Nmıŋ yaa chıukı jıgiŋ, dama Nmıŋ chuulikpeŋkpiŋku die chaana yıa ka mıŋ ta Yiipɔlɪka dıaŋ dı yi ka popoli. ²⁴ Ta tıŋgbanjkı gie vuosi mana nan dı bie chaanjkı ma, ta tıŋgbanjkı gie naakpıumaha nan yaa ba nyinti a kej ka ma. ²⁵ Tıka sanuaha mana nan yuori zie daaŋ mana ta kaaŋ wɔŋ ligi, dama yuŋ kaaŋ dı bie mi. ²⁶ Ta tıŋgbanjkı gie buuriŋ mana nan yaa nyıŋvına aŋan ba nyinti mana a kej tıka ma. ²⁷ Ama jadieke dı kana ka yi kası yaa vuodiekiemba dı yinene viivi tʉvıma yaa a chıba Nmıŋchıbıſı kaaŋ juu tıka ma, sie vuodiekiemba ba maagına ba saara a yi Yiipɔlɪka miivoli gbaŋku ma wa nyına ma baanj juu ka ma.

22

¹ Malakaka die dı dagı mıŋ mugvıŋ dieke dı yalla miivoli nyaabu, ka nyına Nmıŋ aŋan Yiipɔlɪka naagbanjkı ma ta nyigisa siba

nyaasiga, ² a pali sūnū gara tūka siekpūku ma. Ta tū dieke ba wasinana miivoli tūka dī zie mūgūri lugaha ale wo mana, ta tūka dī nyūna nyūnyūnka chūn mana biñ ma, ta ka vaatū dī yi gbaamūn a yi buurūn mana. ³ Jadike Nmūn dī kana kaatū a yi kaañ dī bie tūka ma, dama Nabidie Nmūn ajan̄ Yiip̄olika naagban̄ku nan dī bie tūka ma ta u tūntūntūn nan dī jāma wa. ⁴ Ba nan ye u nine chaan̄ ta u saan̄ nan dī bie ba die me. ⁵ Yuñ kaañ bī beri bībra ta ba kaañ bī yaala popolisi yaa n̄mūn chaan̄nūn, dama tī Yōmūtien̄ Nabidie Nmūn nan yi ba chaan̄nūn. Ta ba nan yi naalūn ta bemme yaa gamma haahuu.

Yisa keniñ wia

⁶ Womi malakaka die dī bī balī dī, “Wīaha gie yiwo wusie, ta vuon̄ dī nan bīaḡi a tuohe dii. Ta tī Yōmūtien̄ Nabidie Nmūn vuodieke dī nagīna u Halukasika a yīa u naazvalūn wa, wunūn u tūnna u malaka dī u ken̄ daḡi u tūntūntūba wudieke dī bala ka yi leleke gie.”

⁷ Ta Yisa dī baari dī, “Nī wūmma, n̄ kien̄ mūn lele wo gie. Ta sūgīfīalūn bie vuodiekemba dī tuone Nmūn naazvalība wudiekemba dī maagīna a yi gbañku gie me wo a dii.” ⁸ Manūn Jōon wūnya mūn ta ye wīaha gie mana. Ta die n̄ wūnna ta yehe a kpatī wa die mañ sūnū gbirigi malaka dieke dī dagīna mūn wīaha gie wo nūñja dī n̄ jāñ wa. ⁹ Ama die u balī mūn dī, “Da ken̄ yi die, n̄ gbañ n̄ yiwo tūntūntū sība fūnūn ajan̄ fu nūmballī Nmūn naazvalība ajan̄ vuodiekemba mana dī saagīna a yi wudiekemba dī benne gbañku gie me wo, jāma Nmūn.” ¹⁰ Ta bī balī

mij dı, "Da kej nagı Nmıj naazvalıba wıaha dı benne gbaŋku gie me a ləbırı dama saŋja gbige mij dı wıaha gie mana yi. ¹¹ Vuodieke nıj mana dı yinene bıaŋ mu u yime bıaŋ a gamma, ta vuodieke nıj gbaŋ dı yine dıgıntı tıuma u yime die a gamma, ta vuodieke nıj dı yinene vıunıj, u yime die a gamma, ta vuodieke nıj dıaŋ dı yalla suggıyalıj, u yallıma die yaa gamma." ¹² Ta Yisa dı baarı dı, "Nı wıumma, n kien mij lele, ta pɔgılı vuon mana tıuma nyarı dı n yi wa. ¹³ Manıj n yine Alifa aŋaŋ Omega, piiŋ aŋaŋ kpatıj."

¹⁴ Sugıfıalıj bie vuodiekkemba dı sugirine ba garıtı a nyıj, ba yaa sien dı ba dii nyınyınlıka miivoli tıka ma, ta daagı tıka sanvaha ma a juu tıka ma. ¹⁵ Ama vuobiati aŋaŋ vuodiekkemba dı yine bubugırıj ta gaama vuosi, aŋaŋ vuodiekkemba dı tunnana dıgıntı tıuma, aŋaŋ vuodiekkemba dı yine vuokvırıj, aŋaŋ vuodiekkemba dı kaabınana bugile, aŋaŋ vuodiekkemba dı yine ɻımınchıbıtelıj ta gaama vuosisi wo, vuosi gie mana nan dı bie tıka yej me.

¹⁶ "Manıj Yisa tunna n malaka dı u kej balı wıaha gie a yi n dıdusırıba. Manıj Yisa wa gie yine Naan Davidi haagıj ta bı yi sıba svkveelinj ɻımaarij dieke dı chaannana."

¹⁷ Ta Nmıj Halıkasıka aŋaŋ Yiipçılıka hıgo wa dı balı dı, "Kej."

Ta vuodieke dıaŋ dı wıonna naa dıaŋ dı balı dı, "Kej."

Ta vuodiekkemba mana nyanyuule dı yallı ba, ba kej tuo miivoli nyadieke dı yine piini wo yɔrı.

Kpatij

¹⁸ Maniŋ Jœon n kpaama ni vuodiekiemba dì wùnnana naazvaliba wudiekemba dì maagina a yi gbaŋku gie me wo aŋan nüŋmına. Dii yi vuon dì nagı wuŋ a gvtı a ma, Nmıŋ nan nagı wahala yiri yiri diekemba dì maagina a yi gbaŋku gie me wo a gvtı u tibidatıŋ ma. ¹⁹ Ta dii yi vuon diaŋ dì vuari wuŋ a nyiŋ Nmıŋ naazvaliba wudiekemba dì maagina a yi gbaŋku gie me wo, Nmıŋ nan vuari a nyiŋ dì tieŋ jigiŋ alibarika dieke ba maagina a yi gbaŋku gie me wo, u nan vuari a nyiŋ u jigiŋ miivoli tuka nyiŋnyiŋka dì yine u tvaŋ aŋan u jigiŋ Nmıŋ tuka ma.

²⁰ Vuodieke dì bala naa baari dì, “Wusie, n kieŋ mui leleke gie.”

Wusie, vaa ka yi die. Tı Yomutieŋ Yisa, keŋ.

²¹ Tı Yomutieŋ Yisa suŋŋiŋ bemme aŋan u vuosi mana. Wusie.

**Ƞmin̄ Nuahaalun̄ Gbanuŋ Kɔmuŋ
Konni NT (Ghana)**

copyright © 2004-2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Konni)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

5d16fd5e-902d-51bf-967c-3e7c4efb8e57